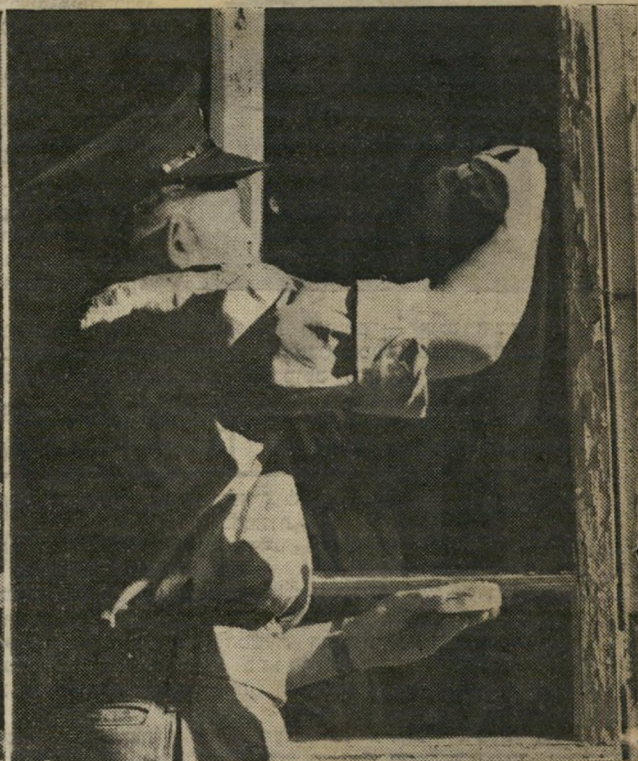

תולדותיו של אחד ממאות התיקים של ארכיון ענף החקירות במשמרת ישראל

355/50
ענף החקירות
תל אביב

תיק פלילי

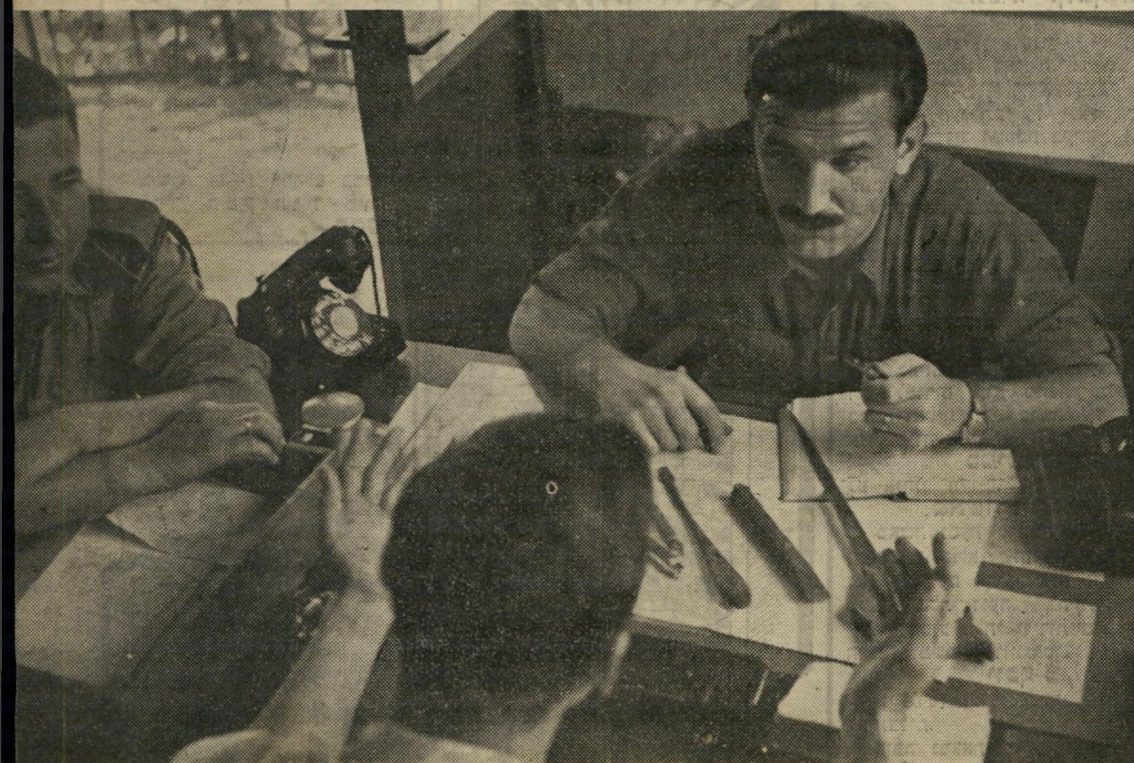
4. הסריקה — עתה מתחילה עבודה סבלנית. החוקר עובר בלויית המתלונן בחנויות השטיחים בעיר ומחפש את השטיח הגנוב. לבסוף הוא נמצא. החנוני נזכר: הוא קנה אותו אתמול מידי איש לא מוכר לו. נעליו? היו לו נעלי קרפ. השערות? היו לו שערות שחורות. האיש הבטיח לחזור לחנות ולמכור חפצים נוספים. החנוני מוכן לשחק פעולה. סבלנות.

3. העקבות — החוקר עורך את הבדיקות השיגרתיים. הוא עובר במרשתת ואבקה על פני הזנגיות ושאל השטחים החלקים בחדר. אין טביעת אצבעות. אך חנה מגלח עינו משהו: על הארץ מונח אלבום ועליו טביעת טוליה של נעליקרפ. לידו — כובע שהשאיר הגנב ועליו שורה.

אין זה ספוריבלשים דמיוני. זה סיפור שיגרתי הכלול באחד ממאות התיקים המצטברים במשרד החקירות בתל-אביב, ובכל מקום אחר בארץ. מקרים סנסציוניים — כמקרה ג'ימאיר או הרצח בבני-יהודה — מושכים אליהם את תשומת לב הצבור והופכם נושא לשיחות היום. אולם אין הקהל יודע על מאות מקרים פחות סנסציוניים, הדורשים לפעמים עבודה מאומצת יותר מאשר החקירה המפורסמת ביותר.

בסיפור השיגרתי של התיק מס' 355/50 אין כל דבר מיוחד — חיפוש אחרי טביעת-אצבעות, עקבות בוודים, סריקה מארב. אולם יש בו כדי לשפוך אור על העבודה היומיומית האפורה, הסבלנית, המסתכמת לכל היותר בשתיים-שלוש שורות של הכרוניקה היומית בעתון.

אין זה ספוריבלשים דמיוני. זה סיפור שיגרתי הכלול באחד ממאות התיקים המצטברים במשרד החקירות בתל-אביב, ובכל מקום אחר בארץ. מקרים סנסציוניים — כמקרה ג'ימאיר או הרצח בבני-יהודה — מושכים אליהם את תשומת לב הצבור והופכם נושא לשיחות היום. אולם אין הקהל יודע על מאות מקרים פחות סנסציוניים, הדורשים לפעמים עבודה מאומצת יותר מאשר החקירה המפורסמת ביותר.

8. ההודאה — הגיע הרגע המכריע — החקירה. — בחקירה הראשונה מכחיש דויד אמתי את האשמה. אולם מובאות לפניו ההוכחות, ואז מבין גם הוא שמוטב לו להודות ולבקש מבית הדין להקל על ענשו. הקציין ספורטה רושם את ההודאה ודויד חותם עליה. ענף החקירות סיים את תפקידו. עתה יתגלגל העניין למחלקת התביעה, ומשם לבית המשפט. החוקר יכול להתפנות לתיקים חדשים. אין הם חסרים. באותו יום עצמו היגשו לענף החקירות בתל-אביב שלושים תלונות על גנבות שכל אחת מהן מצריכה חקירה מומחית

7. ההוכחות — דויד טעה טעות מרה. היה לו מה להסתיר — הוא רק לא ידע זאת. בארון נמצא זוג נעלי קרפ. החורים בטוליה מתאימים בדיוק לעקבות הסוליה שנמצאו על גבי האלבוס בזירה הפרוצה. זוהי הוכחה חותכת. גם השערה, שנמצאה בכובע ששכח במקום הפשע, מתאימה בדיוק לשערותיו.

יתרמו את תרומתם — אולם היצירה תבוא (אם תבוא) מידי אמנים עבריים. את זאת מוטב להזכיר.

אין צעיר שגדל בארץ אשר השם יששנה דמארי אינו מבעיד מיתה. בלבנו קשה להסביר השפעה אישית זו: אם מקורה בקולה המלבב והפראי, ב"סקס" אפילו שלה, או בסגנון המזרחי הקרוב כל כך לבני הארץ. בהיותה בת שנתים באה שושנה עם אביה — כיום מורה בראשון-לציון -- מדמאר אשר בחימן. מויגה זו של ראשון-לציון ודמאר מסבירה את סגנון נה. לנו אין זו "אכסטיקה" — כי אם דבר מה משלנו, לקוח מחיינו. בשעה שיורד עלינו מטר מבורך של אמנים בעלי שם בינלאומי, כיאשא חפץ ואדי קנטור, צפוייה לנו הסכנה כי נשכח את צמחית-התרבות המעטים שגדלו על אדמתנו. תרבות הארץ לא תיבנה מסיטו גובי ודמאנטוני ורווריו. הם

לקוראינו

רבים מתיחסים אל אילת כאל לונה-פארק לאומי, ושוכחים כי הופעתנו על גדות ים סוף פותחת פרק חדש בתולדות הארץ: הפנינו את פנינו אל אסיה. על אף המצור הזמני שהוטל עלינו ממזרח — עתידנו בארץ השמש העולה. פסיעה (דמיונית) אחת מובילה מאילת לעדן. לגבינו אין עדן רק עירגולה נוספת, שיש לרוקנה מיהודים. עדן היא הפתח לאסיה, לאוקיינוס ההודי. כל הנעשה בה — תנאי-חיים, המשטר, התרבות — חשובים הם לנו. לפיכך הטלנו על שליחנו המיוחד, בנו רותנברג, לשלוח לנו רפורטזיה מפורטת על המושבה הבריטית, ואנו שמחים להגישה עתה לקוראינו. קוראים ששאלו בזמן האחרון לסיבת העדרו של אליפז תפוזי (הוא זו בווי) מעל דפי העתון ישמחו לראות שוב את שמו במדור הספרותי. אליפז, שהוא איש קיבוץ, מתאר בהומור דק את חיי הכפר, ונמנה בלי ספק עם הכוכבים העולים בשמי הספרות הצעירה. לאהבי הסטאטיסטיקה: תפוצת הגיליון האחרון עלתה ב-6.5% נוספים. בסך הכל מאז עבר העתון לידי המערכת החדשה: 61%.

מכתבים

בר לתמונת מאשה ויינגרטן ("העולם הזה" 658) ולא מעט השתוממתי על מספר פרטים שהסרה ושאני נופלים במאומה מאלו שזכרו לראות את פני העתון, כגון — מה היה שם אחות הסבתא של מאשה? כמה שינים תר תבות יש לאביה? האם היא אוהבת להיות מודגגת בכפות הרגליים? האם היא חולמת לפעמים על דובים לבנים? אודרי שני, ת"א

הצילו!! עוד תמונה כמו של מאשה ויינגרטן ("העולם הזה" 658) ואני מתאבד! אגב, מי הבחור שלה? א. ש., ת"א

תורת היחסיות
מהם הסימנים המשונים על הלוח המרפיץ בתמונת-השער של "העולם הזה" האחרון (650)? האם יש להם בכלל משמעות?

אסתר קלמן, תל-אביב
זהו קטע מנוסחת תורת-היחסות של אינשטיין, שצויר צלמנו על הלוח, כדי להשוות לתמונה אורית מדעית.

הארזף והצלחות
מדוע העללתם על יגאל אלון ש' נכשל בעבודת המטבח בקיבוץ ("העולם הזה" 658)? הוא הגיש את המנות לחבריו בקיבוץ גינוסר באותה הצלחה שהגיש את הנגב למדינת ישראל.

קיבוצניק
ובכן, לא היו צלחות מעופפות? **מחסה למשתמטות?** ברפורטזיה שלכם, "הילד וויד שרע" בי חוק ה"חינוך" ("העולם הזה" 659) אתם מביאים את דברי אחת הסמינריות טיות לפיהם מתקבל הרושם שבית המדרש למורים הוא מחסה למשתמטות. כסמינריסטית אני בושה על כך, אך אני מקווה שאין זאת דעת רוב חברותי. **סמינריסטית, תל-אביב**

גם אנחנו מקוים.

מאשה ויינגרטן
מאשה נסעה לרבת-עמון עם הוריה והפצועים, אלא שתורה לארץ כעבור זמן קצר עם אביה, שלא נשאר בשבי מסכה בלתי-יודועה. בתקופת המצור שררו יחסים בלתי-ידידותיים בין ארגון ההגנה ומשפחת ויינגרטן.

יוסף ב., גבעתי-רמב"ם
ויינגרטן נעצר בשעתו בסעות וזכה להתנצלות.

איפה נמצאת מאשה כיום?
שאול חקר, יפתח
מאשה נמצאת בעדן. אפשר להתקשר אתה בדואר: מחנה האשד, עדן.

מה עיד?
קראתי בהתענינות עצומה את ההס-

הידוע לך על האיכות המשובחת של עבודת קשת?

קשת מנקה וצובעת

תלתל

השומר המובחר ללא סבון

תוצרת "שמן" חיפה

... מובן מאליו

שבתוך מסותינו ישנם מזרונים אלסטיק. כל אורחינו שואלים להם ואחר כך מחליטים. עשה גם אתה כמוהם ושאל גם אתה למזרון הנכון למזרון אלסטיק

תל-אביב ת.ד. 5038

פרסום "צורה"

המוקדר עם כר

וקסברגר

תל-אביב, רח' מונטיפיורי 10

כקמחאית' את 138

שייכים מפוארים, חנוונים יהודים וסומאלים אכולי רעב חיים בצל התותח הבריטי בעיר שאין בה עתונים, פוליטיקה וחיי תרבות

מאת שליחנו המיוחד כנו רותנברג

לפני בית המלון המפואר, מלון קרנסט שב"סטימר פוינט" עומד ילד כבן 12 ושמו עבדו. ירדתי מהמונית שהביאתני משדה התעופה והילד מת- קרב אלי. הוא מציע לי "דרטי פיקצ'רס" (תמונות גסות) וגושים. כך קיבלה עדן את פני.

ליד הכניסה לניון שוכבים כמה אנשים וישנים. אין דבר מענין אותם. רזים הם כאילו מעולם לא אכלו דבר, וכמעט ערומום. במשך ימי שהותי במלון זה, ואני עובר כמה פעמים ביום במקום, תמיד שכבו שם וישנו, ובערב כשהשמש מגיעה למקום זה, הם עוברים לעברו השני של הרחוב, שוכבים וממשיכים בשנתם.

פה ושם ערמה קטנה של בגדים ישנים ושמיכה. זהו. אין מיסות. אין ארון, אין מאומה.

העיר עדן מחולקת לשנים: העיר עצמה נמצאת בתוך לוע של הר געש כבוי ונקראת קרייטר, והחלק השני הוא הנמל, הנמצא מעברו השני של הר הגעש. זהו מרכז הקניות ומקום המגורים של הפקידות הבריטית. גם משרד די הממשלה נמצאים שם. העיר כולה נמצאת על חצי אי הקשור עם היבשה על ידי מעבר מלאכותי צר.

יצאתי לסיורי הראשון בעיר. עברו, הילד הערבי שלפני הפתח מצטרף אלי. הפעם הוא מציע לי מונית, וכשאני מסביר לו שאני מבקר ללכת ברגל, הוא מציע: "אני אלך אתך, ואשא לך את החבילות ואניד לך גם כמה לשלם, כי כל בעלי החנויות בעדן רמאים".

"כל חנווני הוא רמאי..."

מרכז הקניות הוא ביתנים גדולים, עשויים אבן ועץ, ובכל ביתן מוכרים אותם הדברים. שם אתה קונה סיגריות אנגליות ואופנים ונעלים ומספחת וכובע ו"עתיקות" הודיות וסיניות, הכל בחנות אחת. גם בית הקפה והמסעדה משמשים כחנות מכלת וחנות אריגים. יושבים שם גם מצחצח נעלים וחייט. בעלי החנויות הם הודים או יהודים. לפי הנסיון שלי, היהודים הגונים ואצלם קשה לעמוד על המקח. כשאתה אומר להודי כי המחיר גבוה מדי, הוא על פי רוב יחייך ויפתית חמשה אחוזים. בחנות הסמוכה, השייכת ליהודי, אתה נדרש לשלם פי שנים או שלשה. כאן עומדים על המקח. אצל ההודי זה עלבון. אצל היהודי חלק בלתי נפרד של העסק. כך קרה שעבדו הודיע לי לפני כל חנות (המשך בעמוד 6)

פנים המלון בנוי על טהרת הסגנון הקולוניאלי הבריטי. הקירות ללא קשור, מאווררים ענקיים תלויים מהתקרה וכס' אות'גוחים לאין ספור. המשרתים, הודים יחפים לבושים לבן, עומדים בכל הפנות, ואין אתה צריך אלא לזקוף את האצבע ומיד יעמוד לצורך משרת.

הגברים שותים וויסקי וסודה והי נשים מיץ אשכוליות או מיץ אננס. אף על פי שהאולם מלא אנשים, כמעט ואינך שומע מלה. כאן מקום המפגש של אנשי המסחר והפקידות הבריטיים. מפעם לפעם נכנסת קבוצת הודים, וכל תנועותיהם ומבטיהם מעידים שהם אינם חשים עצמם בביתם כל עיקר.

60 שעות בשבוע...

שאלתי את אחד המשרתים על תנאי עבודתו, והוא סיפר לי כי הוא עובד ששים שעות בשבוע ומקבל תמורת זה חמשה רופים (בערך 400 פרוטה) חוץ מאוכל ומקום לינה. כשעליתי לקומת הגג כדי לראות את תנאי הדויר שלו, מצאתי שם כמה חדרים ריקים לגמרי.

השליטים האמתיים של עדן — שלושה שייכים תימוניים, הלוט צבאיות צבעוניות וחוגרים חרבות נוצרות, מסמלים את החברה השי שהתחנכה בבתי-הספר של השלטון הקולוניאלי ושומרת על המשטר הק

ועליהם ישנים הילידים. אולם על פי רב אין המטות שייכות להם. הן מושכרות ע"י בעלי החנויות והבתים במחיר של אנה אחת ללילה (5 פרוטות) וזה משמש למשכירים גם מקור הכנסה וגם כשמירה על רכושם. לא כל הילידים ידם משגת לשלם את האנה ללילה. ומאות ישנים סתם בחוצות.

8 פרוטות ליום

במאלא נמצאים גם מחסני הפחם. בעדן עצמה אין פחם, אולם הנמל הוא מרכז אספקה חשוב של פחם לאניות העוברות, ומשום כך עסוקים אלפי פועלים בהעברת הפחם לאניות. זה ילידי תימן, הבאים לעבוד במקום הם לתקופה של שנה או שנתיים. גמורים ושחורים הם מסתובבים על ערמות הפחם, והתמונה מזכירה לך חלום בלי הות של הגיהנום, או את הבדיחה של מלחמת הכושם בלילה. אלה הם הקולים בשפת אנשי עדן, ושכר עבודתם היומי הוא כשמונים פרוטה. רובם באים לעדן על מנת לצבור "הון" ולקנות בו אשה בחזרם הביתה.

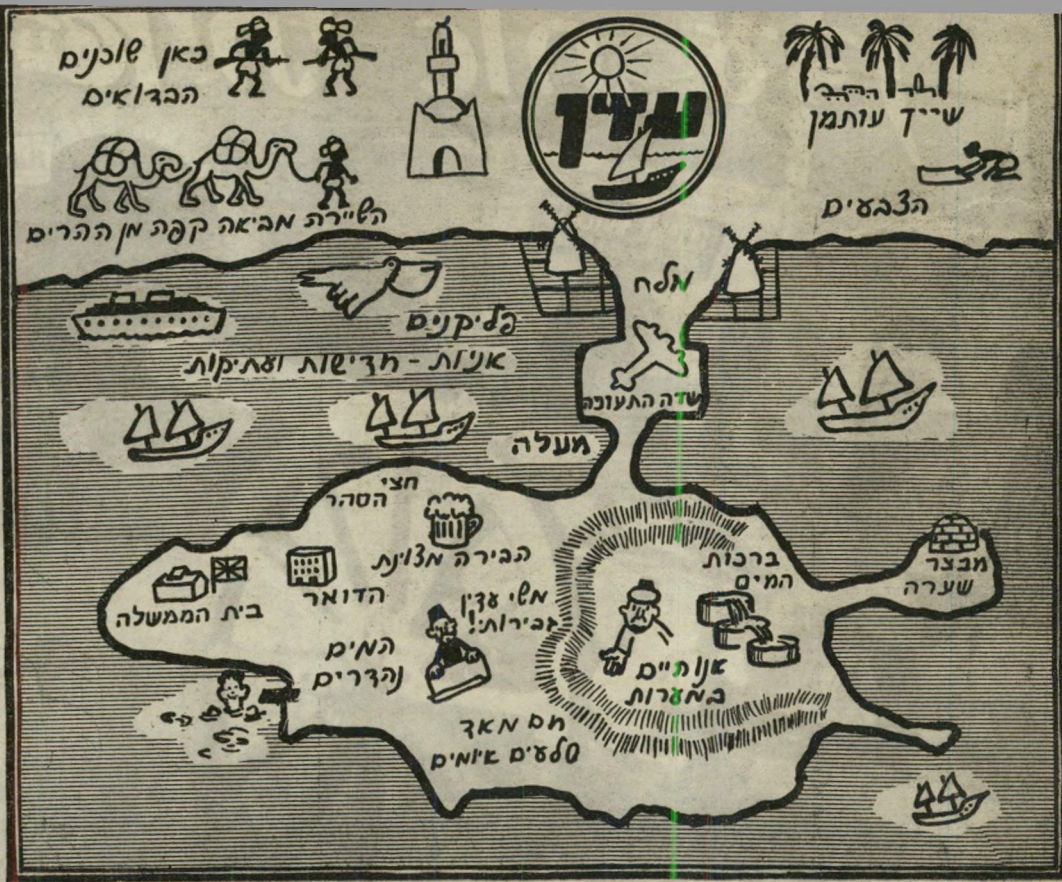
יש חוק האוסר על לבנים להתקרב למקום מגוריהם. כי הם פראים ועלולים להשתולל. ברחוב העובר על יד שכר נתם, אסור למכוניות לעצור. גם במקרה שהנהג דורס את מישהו עליו להמשיך בנסיעה ולהודיע על המקרה לתחנת המשטרה הקרובה. הסבה לכך: נקמת הדם המידית של התימנים. שלא פעם "חיסלו" מכונית דרסנית על נוסעיה.

עובדי הפחם ישנים על חוף הים. הם עטופים פיסת אריג מסביב למתניהם וקשה להבדיל בין צבעם הטבעי ואבק הפחם המכסה את גופם מכף רגל עד ראש. כי רחיצה זרה להם.

כשהגעתי לשכונה דרשתי מהנהג לעצור. הוא עצר באמרו שלא כדאי לי לרדת כאן. כי התושבים הם אנשים רעים. ירדתי והלכתי למחסן הפחם כדי לצלם. כשראוני, התחילו נוהרים כלפי וסובבוני עד שבקושי רב יכולתי לצלם משהו. פתאום נשמע צפצוף חד והם חזרו לעבודתם. נגש אלי תימני אחד, דובר אנגלית, ובמלים אדיבות ביותר הסביר לי שכאן לא כדאי להסתובב. בגלל אבק הפחם שבאוויר.

מן עדן בדי עתונים

עדן היא גן-עדן לאנשים הבאים מארצות הציביליזציה. כאן אין עתונים, ואין חדשות. הייתי ממליץ לכל העיתוני אים שלנו לנסוע לשם לחופש. הקשר העמוני היחיד עם העולם הגדול הוא שרות רויטר המפיץ בין חותמי השרות עלון מודפס במכונת כתיבה, הכולל

הסומלי אינו לובש מכנסים, אלא חצאית צרה היורדת עד לברכיים. על זה הוא לובש חולצה, וכל זה בצבעים מכל צבעי הקשת.

ישבנו ושוחחנו על עבודת הספנות והגה קם זקן אחד, יצא מהסוכה, הוריד פיסת אריג שהיתה מהודקת למתניו, שם אותה על החול וכרע. הוא מתפלל. צעירים אחדים בסביבה לעגו לוקן במקצת, האחרים המשיכו בשיחה. בינתיים התאספו סביבנו מאות סומליים והרעש גבר, כשאמרתי למלוה שלי שאין זה יפה שהצעירים לועגים לוקן, השתררה פתאום דממה בקהל. גם הצעירים שתקו. כלם הסתכלו בוקן המתפלל וביי וכשהוא גמר את תפילתו, נתנו לו מקום כבוד בסוכה.

5 פרוטות ללילה

בכל עדן, מחוץ לשכונות הלבנים, המצא אותן צעמות המטות ברחוב. בערב הן עומדות זו ליד זו לאורך הרחובות, מאות ואלפי מטות בקו ישר

ייגים הנקראת מאדא. רובם הם סומליים, גבוהים וחסונים. בעלי עור שחור מבריק. לאורך החוף ישנן המספנות שבהן בונים סירות דיג ומסע בנוסח מלכת שבא. על גנוע לא שמעו שם, ומשום כך משקיעים עבודה עצומה בבניית אניות מפרשים.

סומלים לברשים חצאיות

עובדי המספנות גרים על חוף הים, אולם אין אתה מוצא שם מקומות דיור. על פי רב תמצא ערמה גבוהה של מטות עשויות מחצלת בתוך מסגרת עץ על ארבע רגלים. רק פה ושם תמצא כעין סוכה עשויה מחצלת ובה "בית קפה" או "מסעדה". כשעברתי במקום הומיניוני כמה סומליים זקנים לשבת ולהתכבד בספל קפה. להודות על האמת: זה היה הקפה הטעים ביותר ששתיתי מימי, והספל היה נקי בהפליא. המתרגם שלי היה ערבי עדין וכשהוא ישב ליד הסומלים, בלט לכי לוכו של הערבי בחיצוניותו מזה והנקיין של הסומלים מזה.

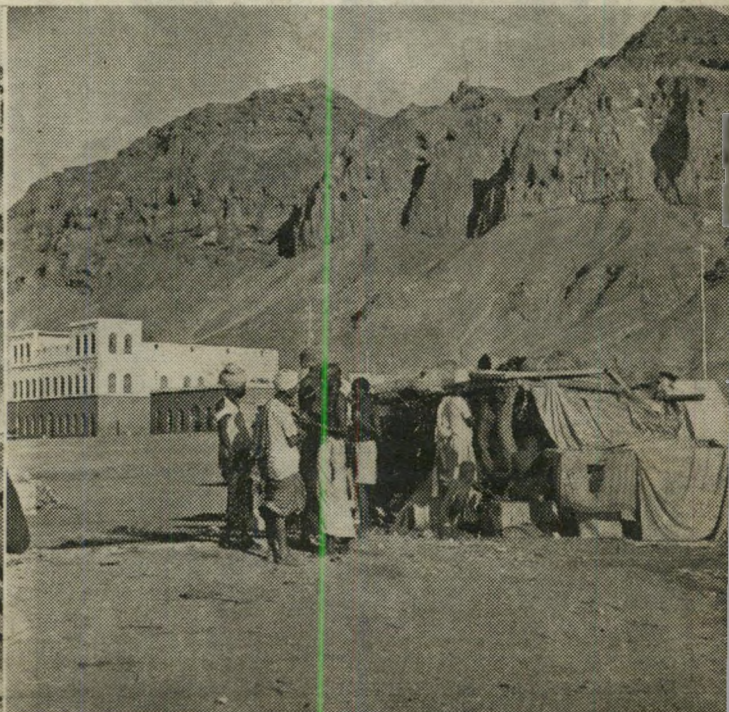
אין החנות מחכה לך. על פי רוב הוא עומד לפני הסף ומומינך להכנס. רק להסתכל הוא אומר. בתוך החנויות אין נפש עם ילידי עדן. כל זה רק בשביל תיירים, מלחים וכדומה. כאן אתה שומע את כל לשונות העולם ונפגש ביחוד עם מלחים צרפתיים, ה"מסתובבים ברחובות כשהבילות ענקיות של סיגריות אנגליות בידיהם. כי בעדן אין משלמים מכס על סיגריות וקופסת סליירס 20 עולה ארבעים פרוטה.

תותח מוד רחוב

בית הממשלה של עדן הוא בקרבת הנמל. על גגו מתנוסס זגל בריטי ובי-חיותו עומד תותח. התותח אינו גדול ולא עשה עלי רושם מסוכן ביותר, אבל הוא בכל זאת מכון כלפי העיר והילידים עושים סבוב גדול ברחוב כדי לא לעבור לפניו. התותח הזה כמובן סמלי בלבד, אבל הוא סמל ברור. נמצא בפנה השניה של חצי האי נמצאת שכונת עובדי המספנות והר-

שמונה פרוטות ליום — סבלים אכולי רעב מטעינים את הסחורות בנמל. הטיבה לשכרס הירוד — בגלל חוסר תזונה אין בכוחם לעבוד עבודה מאומצת. פרוין העבודה ירוד ביותר. מעגל קסמים שאין מוצא ממנו במשטר הקולוניאלי.

כך גרים המומאליים — המאושרים" מקרב הקולים המנוצלים גרים בסוכות נפוליות ובינן יריעות בד קרוע. אולם רוב הפועלים ישנים באמצע הרחוב במיטות הנשכרות במחיר חמש פרוטות ללילה. אחרים ישנים על הארץ

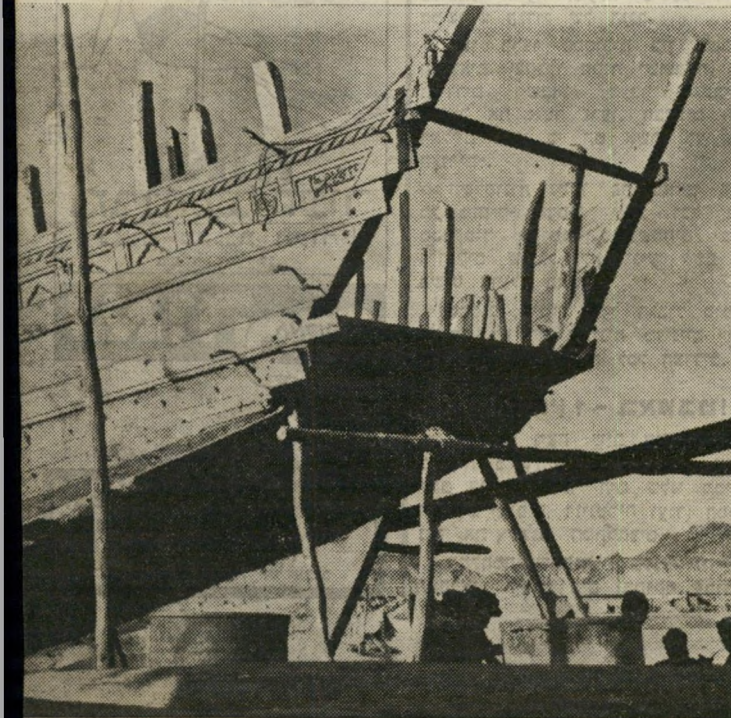

דגים ופלאפל — לא, אין זו מודעת תעמולה של הד"ר יוסף. דגים עולה 8 פרוטות. הפלאפל עולה 4 פרוטות. אולם 4 פרוטות הן אוצר קטן בעיני הילדים המסתובבים ברחוב הראשי.

צי המדך שלמה — סירות כאלו (למטה) מקושטות בפרקי קוראו ובציורי והדומות בכל לסירות הציוריים שהגיעו לעדן לפני שלושת אלפים שנה ענדו בנות עלידי אומני עדן. הן עושות את דרכן בין אפריקה וחצי האי ערב

חדשות בית מאנגליה, זא. תוצאות התחרויות ספורט ומרוץ סוסים.

ההודים — עדה לבדר

יום אחד, ישבתי בבית קפה שבעיר ולידי ישבו כמה בחורים הודים. שאלתי את האחד על הספר שהוא קורא. הודי הצעיר נדהם. כאילו מעולם לא שאי ליהו שאלה כזאת, וכאילו קשה לו להבין שאפשר בכלל לשאול דברים כאלה, וביחוד זה.

הוא גמגם משהו על איזה ספרים אנגליים שהוא כאילו קורא, ואני המשכתי לשאול על בית הספר שלהם והספרות ההודית שהם קוראים. מתברר שלעדה ההודית חיים חברתיים משלהם וגם בתי ספר. גם מועדון לנוער יש שם, ומועדון תרבותי למבוגרים יותר. הבחור הזמין אותי לבקר בקלוב ואני הסכמתי בשמחה.

בדרך לשם ספר לי שהוא שייך לבית הפרסית, וכשהתחיל לספר לי על דתו במלים מלאות להט ומיסטיקה, ראיתי לפני פתאום דרויש הודי ולא ילד. והתחלתי להבין את הרקע הנפשי של הסכסוכים העדתיים שבארצו. וביחוד השתי זאת כששאלתי אם אוכל לבקר במגדל השקט שלהם, בית התפילה והקברות הפרסי (כי הפרסים אינם קוברים את מתיהם), הנמצא אי שם בהרים, והוא מגיב בהחלטיות שלילית באמרו: "זר שיכנס לבית המקדש שלנו יפריע לסדרי בראשית. האש הקדושה תהפך לאש שתורה, שתאכל את הזר ואת המאמינים כאחד."

בני פוליטיקה ונשים

בקלוב ההודי מצאתי אולם גדול בנוי בסגנון הינדי נפלא, מלא שטיחים עבים וכלי אמנות מפוארים. קיבלו את פני בסבר פנים יפות ובקפה שחור. היו שם כעשרה מנכבדי העדה ההודית שישבו ושוחחו בשקט (לא על פוליטיקה. כי פוליטיקה אינה קיימת בעדן) הם גם לא דיברו על ספרות או נשים; אלא על אניות ועסקים. ההודים בעדן מרכיזים בידם את רוב העסקים הרציניים, עסקי הקפה והמלח.

שאלתי אותם מספר שאלות על התנאים הסוציאליים בעדן וצינתי את מצבם הירוד של ילדי המקום. והנה אני מציין תשובה רצינית שקבלתי מוזן רציני בעל הדרת פנים: "אין אנו יכולים לשלם שכר עבודה יותר גבוה כי תפוקת העבודה של פועל מקומי היא נמוכה ביותר, וזה בגלל מצבו הגופני הירוד הבא מחוסר תזונה."

אין צבא בריטי

בעדן אין רואה שטר בריטי וגם לא חיילים בריטיים. המשטרה היא

בניהונם הפחם — לפי החוק אסור לאנשים "לבנים" להתקרב לשכונת הסומאליים האלה ולמכוניות אסור להיעצר במקום, אפילו אם דרטו אדם. נקמת הדם היא עודה מכת המדינה בעדן. אך אלו "האנשים הרעים" כה רעים.

תם חיתרו על התכנית. נשאר מגרש ריק ובור גדול. גם בית-המלון השני, שהיה צריך להיבנות על שפתימה של תל-אביב, בקירבת בית-הקברות המוסלמי, לא יר. אה את אור העולם. הסיבה: לא כדאי להקים בית-מלון בימי הצנע והי פיקוח, כשמחירי המלון ירודים ואי-לו מחירי חמרי-הבנין מעפילים השמימה.

רפובליקה של עבריינים

תחנת-התצפית של המשטרה בחוף סידנא-עלי, הידועה כה יפה לחבילי ה"הגנה", תשרת בקרוב בתפקיד חדש. היא נמסרה ע"י המשטרה למשרד הסער במקום-מצער לעבריינים צעירים.

יש לקיות שעם התקנת הבית ל-מטרתו החדשה יחול שינוי לטובה בש-טח ששוררת בו עזובה רבה. לא מכי-בר גילתה משטרת ירושלים שרוב הפש-עים במחוזו בוצעו ע"י צעירים. המצב אינו שונה בשאר חלקי הארץ. ואי-יז הממשלה קצרה מלספל בבעיה כזו-אוי, אף כי נמצאים ברשותה בנה

אדי קנטור בדור... אני מלך השונורים...

מומחים מעולים. הבעיה העיקרית: הצ-עיר שסרת, ללמד אותו מקצוע. לעורר בו ענין לחיי עבודה. בסידנא-עלי תהיה לעבריינים הצעירים אפשרות להעסיק עצמם בעבודה חקלאית וגם לכוונן לעצ-מם אוטונומיה דימוקראטית (תחת פ-י-קוח, כמובן...).

רגלינו היו להפקר

בחצות תל אביב נערכת מזה כמה שבועות התחרות בין אי סדר לרשלנות. הכוונה למהפכה (במלוא מובן המל-י). שהקמה עירית תל אביב ברחוב אלנבי, כנראה בתום לב. אותה ועדת תנועה המתלבטת (מזה שנים) והפועלת (לא הצלחה יתרה) למען הטבת תנאי התור-עה, הגיעה למסקנה כי יש צורך להרחיב את הרחוב האומלל ביותר בין כל רחובות המדינה, שעליו אמרו כבר מוזמ (בקצבות אותו פתגם על רומי) "כל הדרכים בתל אביב, מכל מקום, ואל כל מקום, מובילות דרך רחוב אלנבי".

דוקחים חור...

הלכו ועשו. מה עשו, איך עשו? החריבו את המדרכות, הוציאו חוטי-טלפון (שהותקנו שם רק לפני שנה).

האדמיניסטרטיבית)) והאחרים על ברי-אות העם (לפחות באופן תיאורטי) — עוד לא הסתיימה. אבל בינתיים נסגר שפת ימה של תל אביב גם בלאו הכי על ידי השלטונות, וזה בעיקר כדי למנוע הצטופפות — מקור ההידבקות אפסרית במחלת השיתוק.

העסק התחיל כך

פרשת שפת הים בתל אביב החלה עוד הרבה זמן לפני שנרשמו אצלנו מקרים כה רבים של שיתוק ילדים ואפילו לפני ריבוי מקרי הטיפוס אשתקד (מנחם כי מי הים תרמו את חלקם ההגון להגברת התחלואה).

האבסורד הגדול ביותר אירע אשתקד, כאשר המתוחכמים הגיעו לידי פשרה הרשו את הרחיצה בחלק אחד בלבד של החוף (כנראה מתוך הנחה שהחיד-קים יישמעו להוראות העיריה בדבר השטח האסור לרחיצה ויתרכו שם).

מים יכורים לזהם

מי הים מכילים צואה ונכאן החידקים (הדבר נקבע בפירוש על ידי

הרופאים). והתוצאה מורגשת כיום היטב הטב: מרבבות אז-רחים מתל אביב והסביבה נשללה האפשרות להתרחץ בים בימי הקיץ הח-מים, דבר שעוד לא היה כמוהו בתול-דות תל אביב. לא-מתו של דבר דאגה גם העיריה לכך שה-מצב יתוקן, אך (כמובן) גם בנידון זה לא יצא הדבר לפועל בעוד מועד.

נקבע כי יש צורך במכשירים מיוחדים המוספים כלור למי השופכין ועל ידי זה נערך חיטוי מתמיד, ואף הוזמנו מכשירי רים הללו מאנגליה. אלא מה? המכשירי רים הללו יגיעו לא-רץ רק כעבור חר-שיים, ובינתיים אין בכוחה של עירית תל-אביב לעצור את הלוח, והיא מראה: חודש יוני (ועוד) יראה יולי ואוגוסט ומי יודע אם לא ספטמבר...).

העירייה ניצרה

ואולם שיתוק הילדים בא ו הציל את עירית תל אביב: לולא ההידבקות שבגללה נאסרה הרחיצה, היו ודאי עתה יוצאים אנשי סיעת השמאל בהת-קפה על העיריה על שהשאירה את תוש-בי העיר ללא אפשרות של רחיצה.

זמה נשתה בבית?

והמים המתוקים? אספקת המים לבתי המגורים הוא דבר חשיב עוד יותר מאשר הרחיצה בים, כי המים בבית לא רק משמשים למרחץ ממש אלא גם לבישול ושתיה. והנה בתל אביב המודרנית נשמעות יום יום מאות תלונות על הפסקה פתאומית של זרם המים בבתים. ביום ששי שעבר, למשל, נותקו המים באזור שלם למשך כמה שעות. והאנשים שחזרו מעבודתם לא יכלו להתרחץ עד שעות הערב.

קודם כל להרום

קודם כל נהרום. אחר-כך נחשוב אם כדאי לבנות... כך חשבו, כנראה, יוזמי המפעל להקמת בית-מלון ברחוב כריהודה בתל-אביב. הם הרשו את בית גוונדהייט (אחד הבתים היפים בעיר) כדי להקים בית-מלון מפואר בשם "אר-מון נורדאו", אך בינתיים נמלכו בדע-

השלוש עולה בכסף

השבוע התחילו להחתים אנשים "בעד השלוש". כבכל העולם הוקם גם בישראל "ועד שלוש" בהבדל אחד — בעל העולם בראש "תנועת השלוש" זומרים קומוניסטים וכאן אנשי מפ"ם, המשתדלים להשיג הכרה מאת העולה הקומוניסטי.

בינתיים הקימו אנשי מק"י "ועד שלוש" של תלמידים בבתי-הספר ומפ"ם אסרה על הנוער שלה להשתייך אליהם. אגב "ועד השלוש" מפרסם מודעות בכל העיתונים בארץ, העבריים והלועז-יים, ועד השלוש מכנס גם אסיפות, מקהיל ישיבות, שולח הזמנות, מפרסם כרוזים ומדביק מודעות בעד השלוש. אנשים מוכנים לשלם את כל היקר להם, ובלבד לזכות בו. המודעות הפר-סומים, האסיפות עולות אף הן ביוקר. מזור: לא נדרשת השתתפות בהוצ-אות מהחותרים, ובכליאות אין מחסור במזומנים.

מוסר כפול

לפני חדשים ושבועות היתה לנו ההזדמנות לקרוא בעתוני מפ"ם על משטרנישול של מתישבים שאינם מש-תייכים למפא"י, הקיים במושביהעולים. לאחר שבימת-הרעב של מתישבים קומוניסטיים, היתה גם שבת-הרעב של מתישבים בלתי-מפלגתיים מן המושב ימין-משה, "על המשמר" הפך בטאון ל"מנושלים".

השבוע הקים "הדור" קול צעקה על "משטר טירור ואימים" במושב משמר-איילון (אלקובאב, ליד לאטרון) וכי אנשי מפ"ם, שהם הרוב במושב, וביום הועד, מציקים לאנשי מפא"י.

"על המשמר" השיב, כי האנשים ההם אינם רוצים לעבוד וכי רוצים הם לעזוב נקודת-הספר...

סכסוכי גבול על היבול

פלאחים מעבר לגבול זרעו בחוף מדינת ישראל. שלטונות ישראל, שבתנאי הגבולות שלנו לא יכלו למנוע את הדבר, מונעים כעת את הקציר. נקודות המוקד הן אזורי חברון-הרמה ולאטרון. כאן הענין ברור וניתן להגדרה, אבל בנגב הרחוק הענין מסובך יותר.

השנה היתה שנה גשומה. ובשנים נשומות, שאינן כה תכופות בנגב הצ-חיה, נוהגים הבדחים לזרוע חלקות רבות שבואדיות. וכיוון שאין הבדואים יודעים קנין פרטי על קרקע מהו, ואם הקרקע הזאת נמצאת במצרים, ירדן או ישראל, כלומר לגבי זידם אין גבולות מדינות, זרעו למעלה מ-100 דונאם במשולש הגדול של הנגב.

כאן פרצו סכסוכים בין השבטים הבדואים, שקבלו חסות ישראלית, ובין הנוודים שבאו מעבר לגבולות לקצור את אשר זרעו. הבדחים היש-ראליים טענו כי הם אשר זרעו ולא "הזרים".

השלטונות גייסו פה באופן דחוף כל מחוקי חרמש וטגל וכל נורג בסרקטור וקומביין. ושטחים צרים ורחוקים שגלגל לא יגיע לשם — פשוט הועלו באש.

סכסוכי היבול שעל הגבול טומנים בחובם לא רק עניינים מדיניים, אלא גם טראגדיה אנושית לכל הצדדים.

להתרחץ? - באמבטי!

השבוע ניצח שוב המיקרוסקופ... בזיקות מי הים שנעשו בתל אביב, שוב העלו, כי מי הים שלנו מכילים חידקים (טיפוס, דיונטריה ועוד) המסכ-נים את שלום המתרחצים.

המלחמה שהתנהלה בענין זה בין האחראים לשפת הים (בחוקף עבודתם

ישיבה נוסח אמריקה

גם אתה תוכל להרשות לעצמך ישיבה נוחה זו במכנסי מצקין המצטיינים בגזרתם המושלמת ובאריגים המשובח שאיננו מתקמט על גלגה. בכתי ההלכה שלנו תמצא מבחר עשיר של מכנסי קיץ לגבר ולגברת.

מציקין

תל אביב, רחוב נחלת בנימין 44 רחוב אלנבי 74 ת"ש ה' רחוב הרצל 37

משקפי השמש מגינות על העינים

נאוה מגינה על העור

נאוה - להגנת העור מביל סולרינו

תקליטים

בטחוב, ברהמס, צייקובסקי סימפוניות, קונצרטים וכו' רדיו אוניון רח' דיונגוף 116, תל-אביב

והעובדה שאין עבירות קודמות — עונש סמלי — שתי לירות" ואילו בעלי "כתר" — לשבוע מאסר או שבוע לירות וחצי כל אחד. הללו חייבים היו לזכור את הנוהג, הסביר השופט. לעומתם — האמנים — הללו "ראשם באמנות ולא בעיניהם משרדיים".

ג'ני לוביץ ובנה מה רוצים ממני ?

אמרה ז'ני לוביץ, (משיצאה את האולם לפרוודור): "לא זו בלבד שהיה עלי לקום בשמונה בבוקר — דבר שהוא כשלעצמו עונש חמור — עוד הטילו עלי שתי לירות קנס". רק זה חסר לך" השיב לה ריפורטרי, שהיה במקום, בנוח שירה הפופולרי של ז'ני...

פרורים

מנהל הטכס מתלבט עתה בשאלה אם לקדם את פני האדמירל הבריטי אדלסטן ביריות ותוחמים. הדבר נמסר להכרעת שרי-החוז. חמשה צירים פיליפינים לארגון העבודה הבינלאומי שחנו השבוע בלוד שאלו בצאתם מן האוירון אם המלחמה בארץ עוד נמשכת ומי כשב את המקומות הקדושים. המסיבה למלאת שנה לקיום עיריית עכו נועדה להתקיים באולם העירייה אך נערכה משום מה ב...מועדון מפא"י. (הצדוק: שם יש אולם יפה יותר). סוג חדש של ספרות עומד להיווצר בארץ -- אוטוביוגרפיות של עולים חדשים. תיערך תחרות מטעם הסוכנות היהודית שמטרתה לעמוד על הלכי הרוח של העולים. בדומה לתחרויות דומות שנערכו לפני 12 שנה בין מהגרים פולגנים בארצות-הברית.

תכונה בלתי רגילה, שלא נראתה מזה זמן רב. הורגשה בלוד לקראת נואו: מספר רב של עותנאים, צבא צלמים ומסרטים ונציגים רשמיים רבים. "הלו גיימס", קרא אדי קאנטור כאשר ירד מהמטוס הכונה היתה לידיו הותיק גיימס מקדונלד, שגריר ארה"ב, שבא לקבל פניו והתנשק אתו לאחר שלא ראה אותו מספר שנים.

משך זקת מספר גלגל את עיניו השחורות הגדולות לבקשת הצלמים שעטו עליו בהמונים.

כאשר נשאל אם יופיע בארץ ענה: "באתי לראות ולא להיראות — הופעתי 40 שנה בטרשים, וזה מספיק". אדי קאנטור הרבה להתבדח ולהתלוצץ, ולצד חוק הנוכחים לא היה גבול.

שתי לירות קנס

בפני כבי' השופט בנטל (בי"מ השי' לום בתל אביב) עמדו השבוע ז'ני לוביץ, ביץ, בעלת עיני הפחם והשיער השחור, הארוך והפרוע, ובעלה השחקן מיכאל מיכאלוביץ.

הזוג נאשם בזה שהציגו הצגה בקפה "כתר" בת"א, מבלי לקבל רשיון מה צנזורה (מיעצת הבקורת).

מיכאלוביץ שזה עתה בא לארץ מרומ אמריקה (שם נשא את ז'ני לאשה), נתן מבט של תינוק בכבוד השופט. שהשמיץ משפט אחר משפט והסביר את העבירה. משסיים השופט את דברי, אמר השחקן בתמימות "כיפארשטיי רישט" (איני מבין) והיה צורך להסביר את הכל מחדש.

אחר כך עלה על דוכן העדים פקיד מועצת הבקורת, מר לויץ, ובעברו על יד הנאשמים העלה חיך לכבי על פניו, הושיט להם יד ל"שלום" ומיד עם זה הסביר לבית המשפט את הנוהג. על כל שחקן להגיש את תוכן הצגתו לצנזורה, אלא אם כן הוא איננו אימפרטריו של עצמו, משמע כי או חייב בעל העסק להגיש את החומר. לעתים יש גם צורך במקרים שיש "חשד".

אחת הדוגמאות של העד: המחזה "יום מנוחה" שהוצג כידוע בשני תיאטרונים בבת אחת. אמנם אותו מחזה של אותו מחבר, אבל הוא תורגם בידי שני סופרים. והיה צורך להגיש את שני האכזמפלים למועצה, משמע לא "יום המנוחה" קיבל את ההכשר אלא שני התיאטרונים — "אהל" ו"מטאטא".

סוף דבר — הזוג לוביץ-מיכאלוביץ נקנס בשתי לירות. "נוכח הנסיבות המ"קילות" — אמר כבי' השופט, וכאן פנה לקצין התובע, אגב, יש לנאשמים עבירות קודמות? "עוד לא" היתה התשובה. המשך השופט. "נוכח הנסיבות

ומכיון שאין לנו נסיון בארגון חגים (והדבר גם נמאס לקהל) — נכשלים החגים והופכים ללעג.

היה לנו מצעדה-העצמאות המפורסם (שלא צעד), יום הישובים בירושלים (שהתחרבן) ויום-הים (שכשכל לחלוטין — "העולם הזה" 656) עתה וכינונו לכשלון מחפיר של יום התעופה בש"בוע שעבר (ראה תמונות).

הנספח האמריקאי בא בלחית מש"פתי-ענק והבריטי בלויות מצלמה. כעבור זקת מספר נאלצו להסתלק לרגל האנדרלמוסיה, אחרי שראו את "מטוסי-הדחף שלנו" — "הפרימוסים", אשר בהם יושב אחד ודוחפים עשרה.

נצחון גדול נחל "קול-ישראל". הק"ריין הביא עמו טכסט מוכן שסיפר על

החלו להעתיק עצים ועמודים, בימים מזכיר הרחוב, בפרט בכמה מחלקות, חפירות בחזית ועיר מופצצת גם יחד. הצמיפות ברחוב עוברת עתה על כל מה שידוע לנו אפילו על רחוב אלנבי. האוטובוסים נעצרים באמצע הכביש, הקהל על המדרכות (במדה שאפשר לכתוב את החורבות הללו "מדרכות") צועדים בחול, נדחקים זה על זה, האבק עולה לפנים, חוזר לחנויות (לרבות בחי קפה) ובלילות אפשר בנקל לשבור שם יד ורגל.

במקום לגייס עוד כמה עשרות פוע"לים, לזרז את העבודה, לעשות את הכל כדי למנוע "מצב של חורבן כללי" ברחוב העיקרי והחיוני הזה (שלא לדבר כבר על הצד האסתיטי), במקום לעבוד בשלש משמרות, או אולי במקום להו-

אתיה אזיוב וחיים רוזן לא באותו מטוס...

שרים, דיפלומטים וחבריי-כנסת... שלא הופיעו. מכל הענין נהנו רק השנים שחלומם התגשם. בנוסף התעופה זכתה אתיה: אזיוב כטיסה לברוסל (על חשבון חברת "סבינה") וחיים רוזן כטיסה לצוריק (על חשבון "אל-על"). אם לדון לפי התמונה, לא היו מתנגדים לטוס במטוס אחד...

מין מנהל עבודה שידוע כיצד עושים זאת, במצעים את המלאכה ברחוב אלנבי כאילו היה זה כביש בנגב, או כאילו היו אלה עובדי המחלקה לעבודות ציבוריות של הממשלה המנוטרלות (אתם זוכרים את P. W. D.?)

זכירת סוף העונה

משהו החל זע בימים אלה מתחת למעטה הקיפאון הנצחי" השורר סביב בתי הזיקוק בחיפה. כוונתנו לפעולות "הסחר-מכר" הנעשות ע"י ההנהלה הבי"רית של המפעל, ושמטרתם למכור במהירות האפשרית אבזורים וחלקי מכונות של בתי הזיקוק. הנימוק הרשמי: קיימות מכונות העלולות להתקלקל אם אין הן נמצאות בתהליך של עבודה. אולם הסבה האמתית למכירה המבוהלת — ברורה למדי: הנהלת בתי הזיקוק מבקשת לפרק את המפעל שלבים שלבים למקרה שממשלת ישראל תחליט אמנם להפעילו בכוחותיה היא. לעת עתה נמכרים חלקי מכונות ואבזורים הנמצאים בשטח "הנירוקוני" סטרקטשן" ושאינו להם שייכות ישירה לגוף המפעל, אך כפי שנודע מתכוננת ההנהלה, "להרחיב" את פעולותיה.

קונסול בשיקגו

בחוגים יודעי דבר מזכירים את שמו של הרי ביילין, שמשמש כנציג שר החוץ בחיפה, כמועמד לקונסול ישראל בשיקגו.

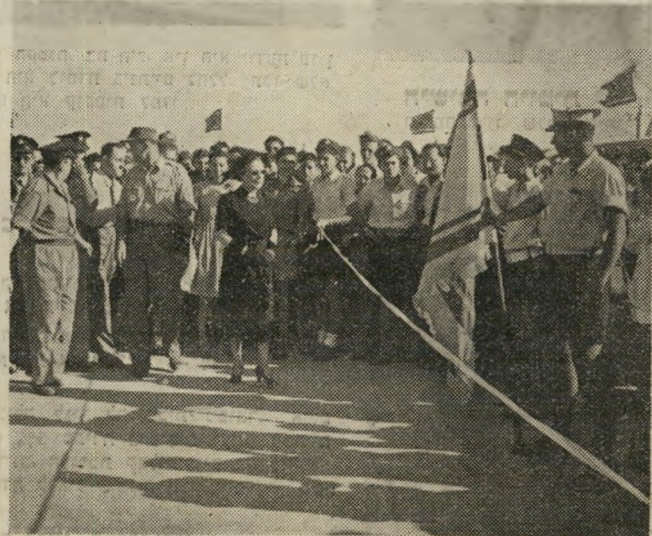
הרי ביילין, שעבר בימים אלה ניתוח קשה, עומד לצאת בימים הקרובים לחופ"שה בחו"ל, מניחים כי עם שובו יכנס לתפקידו בקונסוליה הישראלית בשיקגו העומדת להפתח בקרוב.

יום התעופה צנח

מאו קמה המדינה גדול הייצור רק בשטח עיקרי אחד. אנחנו מייצרים חגים.

מקום הניה לשרים ז"ל ילדוטטיס FARELLE DIPLOMAS

השרים והדיפלומטים הפתקנו... נצחון התמוך.

יום התעופה: זורה ויצמן פותחת כשלוף האירגון.

שושנה דמארי

ח"יה
הפרטיים

הראי הוא המבקר המכריע — הוא נאמן. הוא אינו משוחד ואינו משקר. המראה החיצוני חשוב — גם כשההופעה אינה אלא בפני סירים.

הישיבה היומית — בגיל 17 נישאה שושנה לשלמה בן־מנשה שהוא כיום האימפרטור שלה. שיתוף הפעולה האמיץ הזה עוזר לא מעט להצלחתה.

„דו-רה-מי — זה כמו סולם...“ — נאווה דמארי הקטנה בת ה־7, אין היא יודעת עדין אם תהיה זמרת או לאו, אולם לכל מקרה שלא יבוא היא לומדת בינתיים לחלל. יתכן שלא ירשה מאמה את האף בלבד. על כל פנים כבר היום היא קוקטית למדי...

רפורטגיה בתמונות מאה סופרנו מקסים סלומון

כולנו מכירים את שושנה על הבמה. הקהל עורך לה תשואות סוערות, ממלא את האולמות עד אפס מקום. אך מעטים יודעים כיצד חיה האמנית את חייה הפרטיים.

מצאנו את שושנה גרה — יחד עם בעלה וילדתה בת ה־7 — בדירה זעירה של חדר אחד בצפון תל־אביב. שם היא חיה את חייה ככל עקרת־בית אחרת בעיר — מבשלת, עומדת בתור ועוזרת לגאווה הקטנה להכין את שעוריה.

אפשר היה לחשוב שאמנית בשיא וצלחתה יכולה לגור לה בבית מפואר. אולם כשמגקים את ההוצאות (50% מסים, 35% שכר אולם, 5% מכירת כרטיסים ועוד) מסתיים לפעמים גם הקונצרט המפואר ביותר בהפסד כספי. המדינה, העורכת קבלות־פנים כה נלהבות לאמנים זרים המבקרים אותה ליום־יומיים, עדיין לא למדה לדאוג לאמניה המקומיים — כשם שלא למדה לספק אמנים צעירים.

מדי יום ביומו אנו מאזינים לתקליטיה של שושנה ברדיו. המחבר והקומפוזיטור מקבלים את שכרם עבור כל נגינה. אולם על זכותו של הזמר — השותף השלישי ביצירה — אין איש מגן. לגבי החוק הוא חסר זכויות. אם השקיע מרוחו וממצרו בשיר חדש -- יכול לבוא כל אדם למחרת ולספס אותו בכיתה־הקפה. כמה זמרים שרו את שיר „הכלניות“ ו„אני מצפת“?

יא, איזה צואר ארוך! אף כי נאווה גרה מול גן החיות, היא עודה מתפעלת מן היצורים המשונים. לונגית בכיתה ב' של בית החינוך בצפון ת"א

אמנות וגרבים — מן הקיר מחייכת שושנה, מלכת הבמה. מתחתה יושבת שושנה, עקרת בית כירבבות אחרות, הנאלצת לתקן את גרבי הניילון שלה.

האנגלית חיונית — פעמיים הריע הקהל האמריקאי לכבוד הזמרת האקזוטית בעלת הקול הפראי המלבב. עתה היא מתכוננת למסע הנצחון השלישי שלה.

עמים פולש בליה

אחרי אחד הקונצרטים של התזמורת הפילהרמונית בתל אביב בניצוחו של פול פארי, חזר לחדר המנצחים צעיר גבה קומה, מרכיב משקפים ובעל בלורית פרועה, ספק בתנועות ידים, ספק במלים צרפתיות ספורות, ביקש "הפולש" להסביר משהו לאמן הצרפתי, שהיה עייף אותה שעה מהניצוח ושאל בתמהון "מה אתה רוצה ממני?". כתשובה לך לכך באו כמה "אקורדים" של מלים ומספר תנועות ידים, והמוסיקאי הצרפתי הבין מיד את המוסיקאי הצעיר. הצעיר כעבור כמה ימים, בדיירתו של פארי, ישב הצעיר ליד הפסנתר והשמיע קטעי מוסיקה, "מאניפיק" (נהדר) אמר פארי, וקילמס בו במקום מכתב המלצה...

כדאי להזכיר לכל המתעברים או המתעברות בענין כי המשטר בישראל, אם ירצו בכך ואם לו, הוא רכושני ובמשטר כזה זכאי בעל רכוש ליהנות מרכושו. אין אנו, לא פרטים ולא המדינה, יכולים להכריח לא את האזרחי מוגרבי ולא את כל אדם אחר להיות פילנתרופ. הבנין של האופירה מוגרבי שיהיה כיום לא פחות מארבע מאות אלף לירה. (כולל את אולם הקולנוע). והכנסה שנתית נקיה של עשרים אלף לירה היא רק 5% משווי הנערך של הבנין.

33 לירה ללילה אינן שכר גבוה, לכל הדעות, והקאמרי חייב הרבה מהצלתו לאולם. כל מי שקרוב לעסקי תיאטרון יודע כמה חשוב המקום, וכמה מקהלה הפסידה "הבימה" כשעבר לה לבנינה החדש. הקאמרי התנהג בסכסוך זה בצורה ילדותית, אבל לקאמרי אין אולם אחר להצגות. אולי יש החושבים, כציר הכנסת דויד הכהן, כי תיאטרון הוא מותרות. אנו דעתנו כי תיאטרון הוא מוצר חיוני. לחברי הכנסת יש במה משלהם. רצוי שתהיה לכל תיאטרון במה משלו.

חבל שהושקע ממון כה רב בבנין "הבימה". באותן הוצאות אפשר היה לבנות שני אולמות נוחים. אבל מעתה אין לנו אלא לדרוש כי יוקמו אולמות ציבוריים להצגות. תל אביב צריכה עוד שלושה אולמות. ואם אנו רוצים להיות אוימה תרבותית, זה שווה לנו בהוצאות, ובינתים זכה הקאמרי לפרסום רב, אנו מאחלים לו הצלחה, לא בסכסוכיו, אלא בבחירת מחזותיו. עד עתה היה זה כשלוננו הגדול. ואולי לולא שלושה המחזות האחרונים שניסה הקאמרי להציג לא היה מגיע לצורך בשביתה.

הקאמרי פנה אל העתונים. הוא פנה אל חברי הכנסת, הוא פנה אל הציבור. הוא פנה אל תנועת הנוער. למקום אחד שכח לפנות: אל בעלי הבנין. מה רוצה הקאמרי דיברנו עם מר יוסף ידן. טענתו העיקרית אין לה כל קשר עם סכסוך העבודה, והיא כי בתנאי שכירת האולם של היום אין הקאמרי יכול להציג יצירות אומנותיות. הוא חייב למלא אולמות וכל זה משום שתנאי שכירת האולם הם בלתי אפשריים. מה טוענים בענין הבנין המוגרבי טוענים: ראשית, חוזה הוא חוזה, והוא נחתם לתוך הסכמה הדדית, ולא בכפייה ושנית, טוען מר יעקב מוגרבי, דמי השכירות אינם גבוהים, והוא מוכן להוכיח את הדבר בחשבונותיו. מה שנוגע לנקיון האולם, אין הוא טוען כלל, כי כל מי שיש לו חוטם להריח כבר הסכים עם כל טענותיו.

מה ראינו אנחנו כדאי להזכיר לכל המתעברים או המתעברות בענין כי המשטר בישראל, אם ירצו בכך ואם לו, הוא רכושני ובמשטר כזה זכאי בעל רכוש ליהנות מרכושו. אין אנו, לא פרטים ולא המדינה, יכולים להכריח לא את האזרחי מוגרבי ולא את כל אדם אחר להיות פילנתרופ. הבנין של האופירה מוגרבי שיהיה כיום לא פחות מארבע מאות אלף לירה. (כולל את אולם הקולנוע). והכנסה שנתית נקיה של עשרים אלף לירה היא רק 5% משווי הנערך של הבנין.

הקאמרי פנה אל העתונים. הוא פנה אל חברי הכנסת, הוא פנה אל הציבור. הוא פנה אל תנועת הנוער. למקום אחד שכח לפנות: אל בעלי הבנין. מה רוצה הקאמרי דיברנו עם מר יוסף ידן. טענתו העיקרית אין לה כל קשר עם סכסוך העבודה, והיא כי בתנאי שכירת האולם של היום אין הקאמרי יכול להציג יצירות אומנותיות. הוא חייב למלא אולמות וכל זה משום שתנאי שכירת האולם הם בלתי אפשריים. מה טוענים בענין הבנין המוגרבי טוענים: ראשית, חוזה הוא חוזה, והוא נחתם לתוך הסכמה הדדית, ולא בכפייה ושנית, טוען מר יעקב מוגרבי, דמי השכירות אינם גבוהים, והוא מוכן להוכיח את הדבר בחשבונותיו. מה שנוגע לנקיון האולם, אין הוא טוען כלל, כי כל מי שיש לו חוטם להריח כבר הסכים עם כל טענותיו.

הקאמרי פנה אל העתונים. הוא פנה אל חברי הכנסת, הוא פנה אל הציבור. הוא פנה אל תנועת הנוער. למקום אחד שכח לפנות: אל בעלי הבנין. מה רוצה הקאמרי דיברנו עם מר יוסף ידן. טענתו העיקרית אין לה כל קשר עם סכסוך העבודה, והיא כי בתנאי שכירת האולם של היום אין הקאמרי יכול להציג יצירות אומנותיות. הוא חייב למלא אולמות וכל זה משום שתנאי שכירת האולם הם בלתי אפשריים. מה טוענים בענין הבנין המוגרבי טוענים: ראשית, חוזה הוא חוזה, והוא נחתם לתוך הסכמה הדדית, ולא בכפייה ושנית, טוען מר יעקב מוגרבי, דמי השכירות אינם גבוהים, והוא מוכן להוכיח את הדבר בחשבונותיו. מה שנוגע לנקיון האולם, אין הוא טוען כלל, כי כל מי שיש לו חוטם להריח כבר הסכים עם כל טענותיו.

מה טוענים בענין הבנין המוגרבי טוענים: ראשית, חוזה הוא חוזה, והוא נחתם לתוך הסכמה הדדית, ולא בכפייה ושנית, טוען מר יעקב מוגרבי, דמי השכירות אינם גבוהים, והוא מוכן להוכיח את הדבר בחשבונותיו. מה שנוגע לנקיון האולם, אין הוא טוען כלל, כי כל מי שיש לו חוטם להריח כבר הסכים עם כל טענותיו.

מה ראינו אנחנו כדאי להזכיר לכל המתעברים או המתעברות בענין כי המשטר בישראל, אם ירצו בכך ואם לו, הוא רכושני ובמשטר כזה זכאי בעל רכוש ליהנות מרכושו. אין אנו, לא פרטים ולא המדינה, יכולים להכריח לא את האזרחי מוגרבי ולא את כל אדם אחר להיות פילנתרופ. הבנין של האופירה מוגרבי שיהיה כיום לא פחות מארבע מאות אלף לירה. (כולל את אולם הקולנוע). והכנסה שנתית נקיה של עשרים אלף לירה היא רק 5% משווי הנערך של הבנין.

33 לירה ללילה אינן שכר גבוה, לכל הדעות, והקאמרי חייב הרבה מהצלתו לאולם. כל מי שקרוב לעסקי תיאטרון יודע כמה חשוב המקום, וכמה מקהלה הפסידה "הבימה" כשעבר לה לבנינה החדש. הקאמרי התנהג בסכסוך זה בצורה ילדותית, אבל לקאמרי אין אולם אחר להצגות. אולי יש החושבים, כציר הכנסת דויד הכהן, כי תיאטרון הוא מותרות. אנו דעתנו כי תיאטרון הוא מוצר חיוני. לחברי הכנסת יש במה משלהם. רצוי שתהיה לכל תיאטרון במה משלו.

חבל שהושקע ממון כה רב בבנין "הבימה". באותן הוצאות אפשר היה לבנות שני אולמות נוחים. אבל מעתה אין לנו אלא לדרוש כי יוקמו אולמות ציבוריים להצגות. תל אביב צריכה עוד שלושה אולמות. ואם אנו רוצים להיות אוימה תרבותית, זה שווה לנו בהוצאות, ובינתים זכה הקאמרי לפרסום רב, אנו מאחלים לו הצלחה, לא בסכסוכיו, אלא בבחירת מחזותיו. עד עתה היה זה כשלוננו הגדול. ואולי לולא שלושה המחזות האחרונים שניסה הקאמרי להציג לא היה מגיע לצורך בשביתה.

הקאמרי פנה אל העתונים. הוא פנה אל חברי הכנסת, הוא פנה אל הציבור. הוא פנה אל תנועת הנוער. למקום אחד שכח לפנות: אל בעלי הבנין. מה רוצה הקאמרי דיברנו עם מר יוסף ידן. טענתו העיקרית אין לה כל קשר עם סכסוך העבודה, והיא כי בתנאי שכירת האולם של היום אין הקאמרי יכול להציג יצירות אומנותיות. הוא חייב למלא אולמות וכל זה משום שתנאי שכירת האולם הם בלתי אפשריים. מה טוענים בענין הבנין המוגרבי טוענים: ראשית, חוזה הוא חוזה, והוא נחתם לתוך הסכמה הדדית, ולא בכפייה ושנית, טוען מר יעקב מוגרבי, דמי השכירות אינם גבוהים, והוא מוכן להוכיח את הדבר בחשבונותיו. מה שנוגע לנקיון האולם, אין הוא טוען כלל, כי כל מי שיש לו חוטם להריח כבר הסכים עם כל טענותיו.

הקאמרי פנה אל העתונים. הוא פנה אל חברי הכנסת, הוא פנה אל הציבור. הוא פנה אל תנועת הנוער. למקום אחד שכח לפנות: אל בעלי הבנין. מה רוצה הקאמרי דיברנו עם מר יוסף ידן. טענתו העיקרית אין לה כל קשר עם סכסוך העבודה, והיא כי בתנאי שכירת האולם של היום אין הקאמרי יכול להציג יצירות אומנותיות. הוא חייב למלא אולמות וכל זה משום שתנאי שכירת האולם הם בלתי אפשריים. מה טוענים בענין הבנין המוגרבי טוענים: ראשית, חוזה הוא חוזה, והוא נחתם לתוך הסכמה הדדית, ולא בכפייה ושנית, טוען מר יעקב מוגרבי, דמי השכירות אינם גבוהים, והוא מוכן להוכיח את הדבר בחשבונותיו. מה שנוגע לנקיון האולם, אין הוא טוען כלל, כי כל מי שיש לו חוטם להריח כבר הסכים עם כל טענותיו.

ה"קאמרי" שובת

הפסנתר הראשון

בשנת 1948 היה חוזה בין ה"ה ידן ומוגרבי על השימוש באולם האופירה מוגרבי. חוקפו של החוזה תם עם סוף השנה, והארכתו דרשה הודעה מוקדמת של חודשיים.

דרישתו של מר מוגרבי הייתה: תוספת 10% לדמי השכירות (22 ל"י ללילה במקום 20), והוא נימק את דרישתו ביוקר הוצאותיו להחזקת הבנין. אז הוציא מר ידן צו מניעה מבית דין, ודרש מבית הדין הפעלת חוק הגנת הדיירים. הוחל במשפט. המשפט נמשך למעלה משנה, עד אשר, ביאנואר 1950 הוברר לקאמרי כי אין להם סיכויים לזכות בדין, והתפשרו עם מר מוגרבי.

החזרה של יאנואר ש"ז בינתים עשו ה"ה מוגרבי את חשבונותיהם ומצאו כי בשכר 22 ל"י ללילה הם נמצאים מפסידים. הוסכם, לפיכך, כי ה"ה ידן וקליין ישלמו לה"ה מוגרבי 33 ל"י ללילה, וחמישים לירה בעד כל הצגת בכורה, שכן השימוש באולם לחזרות במשך היום. ובהסכמה הדדית נחתם החוזה.

עוד פעם: הבנין מסריח בעיה אחת עוד לא נפתרה: הסרתו. כלפי השלטונות נשאר בעלי הבנין אחראים לנקיונו, והבנין הסריח. המק לטים הפכו למשתנה צבורית, והם בדיוק ליד קופת הקולנוע ובכניסה למשרד.

הוציאו בעלי הבנין צו פינוי נגד המנהל, בן חסותו של הקאמרי, ואז הכריזו פועלי הנקיון שביתה. השביתה הייתה מונרה קצת: היא הוכרזה רק לאותם הימים בהם אין הקאמרי מציג (כלומר: ערבי שבתות ומועדים). שביתה זאת לא הועילה, ואז הכריזו הבעלי-דבר עצמו, כלומר אותו שומר הבנין שפוטר עוד לפני שנה וחצי, גם הוא שביתה, והפעם שביתה גמורה, גם בלילות שהקאמרי מציג.

שביתת הקאמרי הקאמרי הפסיק את הצגותיו. שחקני הקאמרי נכנסו למשרדו של מוגרבי והתחילו בשביתת שבת. על קירות הבנין הודבקו מודעות התובעות חקיקת חוק להגנת התיאטרון הקאמרי. ולבעלי הבנין עוד לא הודיעו מה דורשים מהם.

במוצאי שבת האחרונה קרה תקדים לא יסוער בהיסטוריה של ישראל אולם אחד מאומי הקולנוע בתל אביב היה כמעט ריק. זה היה אולם הקולנוע מוגרבי. שוכר האולם, אדם שבדאי אינו מעורב בשום סכסוך שבין הקאמרי ובין בעל הבנין, הפסיד ממון, הרבה ממון, רק משום שהקאמרי החליט שהקהל צריך להחרים. באותם מוצאי שבת קרה עיד דבר מוזר: "קול ישראל" פצה פיו פתאום באיחולים לתיאטרון הקאמרי כמאבקו עם מר מוגרבי...

מי הצדדים? לפני שאנו ממשיכים כדאי שנברר לקוראים מי הם הצדדים לסכסוך. כי מכאן מתחיל ערכוב התחומין גם בדעת הקהל וגם בדעת השלטונות (וכמובן גם העתונות).

התיאטרון הקאמרי איננו מוסד צבורי, ואין הוא נתון תחת שום מרות צבורית. יתר על כן: לא הצלחנו לברר אם הוא גוף יורדי בכלל, ומכאן שאין אנו יודעים מי הם חבריו כיום. בסכסוך על שכירת אולם האופירה מוגרבי מעורבים שני צדדים: ה"ה יוסף ידן וגרשוו קליין מצד אחד (ולא שום דבר הנקרא תיאטרון קאמרי) וה"ה מוגרבי מצד שני.

עיר ברו אולם

בעיר אין אולם להצגות. באולם האופירה השתמשו אז התיאטרון העממי והאופירה. ללהקה החדשה הוקצו בעלי עשר יום בחודש. במהרה התפרקו גם האופירה וגם התיאטרון העממי, והתיאטרון הקאמרי היה המצוי היחיד באולם. אבל מעולם לא הוסכם למסור לקאמרי את האולם אלא לשכירות לילה. בשכר לילה, ובעלי האולם שמרו לעצמם את הזכות להשכירו לכל שימצאו לנחון.

החזקת האולם

האולם לא כלל רק קירות. האולם פרוש כסאות ובמה ומתכן חשמל ובתי כסא ומקלטים ונקיון והחזקה. בעלי האולם היו גם האחראים להחזקתו ולנקיונו, וכך הם גם היום. והאולם הסריח.

הוזהמה היתה לבלי נשוא. האחראי לנקיון במישרין היה פועל שהיה גר בבנין (הנם) ומקבל שכרו מה"ה מוגרבי. עבודתו לא השביעה רצון, יבאר גוסט 1948 פוסר. ואו עשה הקאמרי דבר מוזר: הוא המשיך לשלם לפועל את שכרו. מאן היה הפועל פקיד חודשי של הקאמרי.

גיני טורר מורה דגולה ושם הפוך.

אחר חצות, שעה שהצעיר מאלץ את אוניסקי לכתוב מכתב המלצה, (אר-נינסקי עושה זאת בחפץ לב...)

היה זה עמירם ריגאן, שהנו כיום בן 18, והוא פורט על פסנתר מאן היותו בן שלש. שני מכתבי המלצה אינם אלא חלק מהתיק שעמירם סוחב עמו לאמריקה, לשם יצא בקרוב כדי ללמוד אצל הפסנתרן רודולף טרקין, הוא רוצה להשתלם במוסיקה בכלל ולנסות את מזלו בסולם הקריירה בקנה מדה גדול. את זו בקנה מדה מקומי כבר השיג: הופעות בריסטילים, ברדיו קונצרטים על גבי קונצרטים לחיילים בימן המלחמה.

גיני באה לפסטיבל הפסטיבל המוסיקלי הראשון ("חגיגת ישראל למוסיקה יהודית") שיערך בארץ בסוף החודש (מנהריה ועד רחובות) בא לסמל תקופה חדשה בחיי התרבות שלנו, או ליתר דיוק נקודת מסנה. אשירנו שוכינו שהמדינה הניחה את ידה על חלק אחד של האמנות. אולם אוי לנו אם היא תנהג בשדה זה בצורה דומה לזו שירשה ממוסדות אחרים, כאשר קיבלה את החסות על שטחים אחרים.

יעקב מוגרבי (משמאל), השומר והלהקה לוכטנשטיין (משמאל) ואירנה פורת במשמרת הפרסומת מצליחה.

הנטיסאים וספרים

השבוע חזרו טניסאי ישראל, אחרי שהפסידו את משחקם בסיבוב השני של המשחקים על גביע דיוויס שנערכו בווארשה נגד נבחרת פולין, בשעור של 0:5. לכאורה מראה התוצאה על נצחון כבד של הפולנים על שחקנינו, אבל אם נבדוק ונתחם כל משחקי נארה שנצחונם של הפולנים לא בא להם בנקל.

ביום הראשון נערכו שני משחקי יחידים. במשחק בין האלוף הפולני סקו צ'ק, שחקן ידוע שם, שרק לפני זמן מה ניצח את אלוף הונגריה אסבוט, נגד אלוף ישראל אריה וייס, זכה הפולני לני בשעור 3:6; 2:6; בסדרה השלישית התחיל קרב בין שני השחקנים, וייס מניע במערכה זו לתוצאה 1:1, אך מכאן ואילך נוטל סקולצקי את היוזמה לידי, עובר להתקפה נגדית, ומניח ב-5 "גמים" בזה אחר זה המביאים לו נצחון לא רק במערכה זו, אלא בכל המשיח חק כולו.

המשחק השני היה הרבה יותר מעניין. הוא התנהל בין הראקטיבה השנייה של פולין, פיונטק, ובין השחקן הצעיר שלנו, בונטמן. במערכה הראשונה ניצח בונטמן 4:6. כפי הנראה השקיע במשיח זה הרבה מרץ וכוונה, כך שבשנייה לא יכול לעמוד נגד התקפות הפולני, וניצח במערכה זו 0:6; המערכה השלישית הייתה הרמתית ביותר, אחר קרב עקשני וזכה הפולני בשעור של 6:4; במערכה הרביעית שולט הפולני ומניח בשעור 1:6, וגם זוכה במשחק.

מדוע ניצחו הפולנים?

ביום השני של המשחקים, נערך משח חק זוגות בין סקולצקי ופיונטק לבין וייס ופינקלקראוט. גם כאן לחמו הישראלים באון, ואם לא עלה בידיהם לנצח את הפולנים, הרי זה רק הודות לנסיין הרב והאימון הטוב שמקבלים הפולנים במשח כל השנה. נזכור רק שהנבחרת הפולנית התכוננה למשחק עם הישראליים בהתמדה ובשקידה, וזמן מועט לפני גישה זו חזרו מברית המועצות, בה עשו חודש ימים תחת השגחת טובי המאמנים, שהכינום לקרב עם הישראליים.

גם המיתקנים הספורטיביים שם עיי לים על אלה שביראל. ברור שה משח פיע על יכולתם של הפולנים, ואם עלה בידי הישראלים לצאת ממשחק הזוגות בשעור 7:5; 3:6; 4:6 לטובת הפולנים, מראה תוצאה זו על התמודדות קשה שהתנהלה בין שני הזוגות הללו.

הפולנים מותחים ביקורת

העתונות הפולנית הקדישה הרבה מקום להופעת הישראלים בוורשה, וציינה את עצם הקרב שהתנהל בין שני קני שתי הנבחרות, ואף הדגישה את חוסר האימון של שחקנינו.

הודמן לנו לשוחח עם תושב ישראלי שהיה נוכח בזמן המשחקים בוורשה, ואף הוא ציין שהישראלים עמדו יפה נגד יריביהם, ואם ירדו מנוצחים, היה זה אחרי מלחמה עקשנית. השחקן החביב ביותר על הקהל היה יעקב בונטמן, שצורת משחקו ואופן התנהגותו על המגרש עוררו אהדה רבה. לעומת זאת ציין איש שיחי שאריה וייס לא תמיד ידע לשלוט על עצביו.

מר וייס סבור, כנראה, כי מאחר שזכה באליפות ישראל אין שחקן טוב ממנו, ובפגישות ביחוד בחו"ל, אינו יודע להתגבר על רגשותיו, ואם לא עולה בידו כדור זה או אחר, מביע הוא את קוצר רוחו בתנועת יד או עווית פנים, המעוררים אישביעת רצון בקהל. כשחקן-מיצג כדאי שיווהר. אפשר לרדת מנוצח מהמגרש ולזכות באהדת הקהל; וייס אינו נוהר בכך. עוד בונמן היותו בהודו, שם הופיע יחד עם פינקלקראוט בתחרויות הבינלאומיות, לא תמיד היתה התנהגותו למופת.

שיאים חדשים באתלטיקה

השבת האחרונה שוב הצטיינה בהרפתאות הרבות בענף האתלטיקה הקלה. הפעם היינו עדים ל-4 תחרויות, שנערכו במקומות שונים בארץ, בניגון שלוש רביעית שנערכה בתל-אביב על מגן יוסף גליקמן ז"ל, חבר "מכבי" הצפון שנפל בקרב על סרפנד.

ברוך חכם מצליח

במגן זכתה קבוצתו - קבוצת מכבי הצפון, למעלה מ-150 מתחרים שהשתתפו בתחרויות אלה, ואף הושגו תוצאות

גאות, ובמיוחד יש לציין את השיא החדש, שהושג ע"י ברוך חכם מ"מכבי" הצפון בוריקת דיס קוס, 1,5 ק"ג, למרחק 41,45 מ', ספורטאי מוכשר זה הור"סוף לשרשרת השיא אים שלו (קפיצה לרוחק והדיפת כדור ברזל) שיא שלישי זה, גם ביתר המקצועות הראו צעירי "מכבי" התקדמות נוספת.

תחרויות "הפועל"

בו בזמן נערכו בפתחת-קונה, כפר יחזקאל וירושלים, תחרויות מחוזיות של הפועל במסגרת האליפות שלהם. גם כאן היתה השתתפות רבה, בעיקר בין הנוער, ואף הרשו תוצאות טובות. במיוחד יש לציין את השיא החדש של "הפועל", שהור"סג בפתחת-קונה, ע"י הנצחה עטרה פרי לונסקי מכפר היים בוריקת דיסקוס - 31,60 מטר. באותן תחרויות שלטו בין הבורגים מ. רקוץ, מקרית חיים, שהשיג שלשה מקומות ראשונים בריצת 100 מ' - 11,2 ש', בקפיצה לגובה - 1,65 מ', ובקפיצה לרוחק - 5,89 מ'. בין הגבירות הצטיינה רעיה ברונשטיין מתל-אביב שהשיגה ארבעה מקומות ראשונים: 60 מ' - 8,2 ש', כדור ברזל - 10,45 מ', דיסקוס 23,07 מ', קפיצה לגובה - 1,25 מ'.

הפתעה בכדורגל

במשחקי הליגה הראשונה בכדורגל הופתענו ע"י נצחונה של קבוצת בית"ר על הקבוצה החזקה של "הפועל" פ"ת, בשעור 2:3. כפי הנראה חלף המשבר

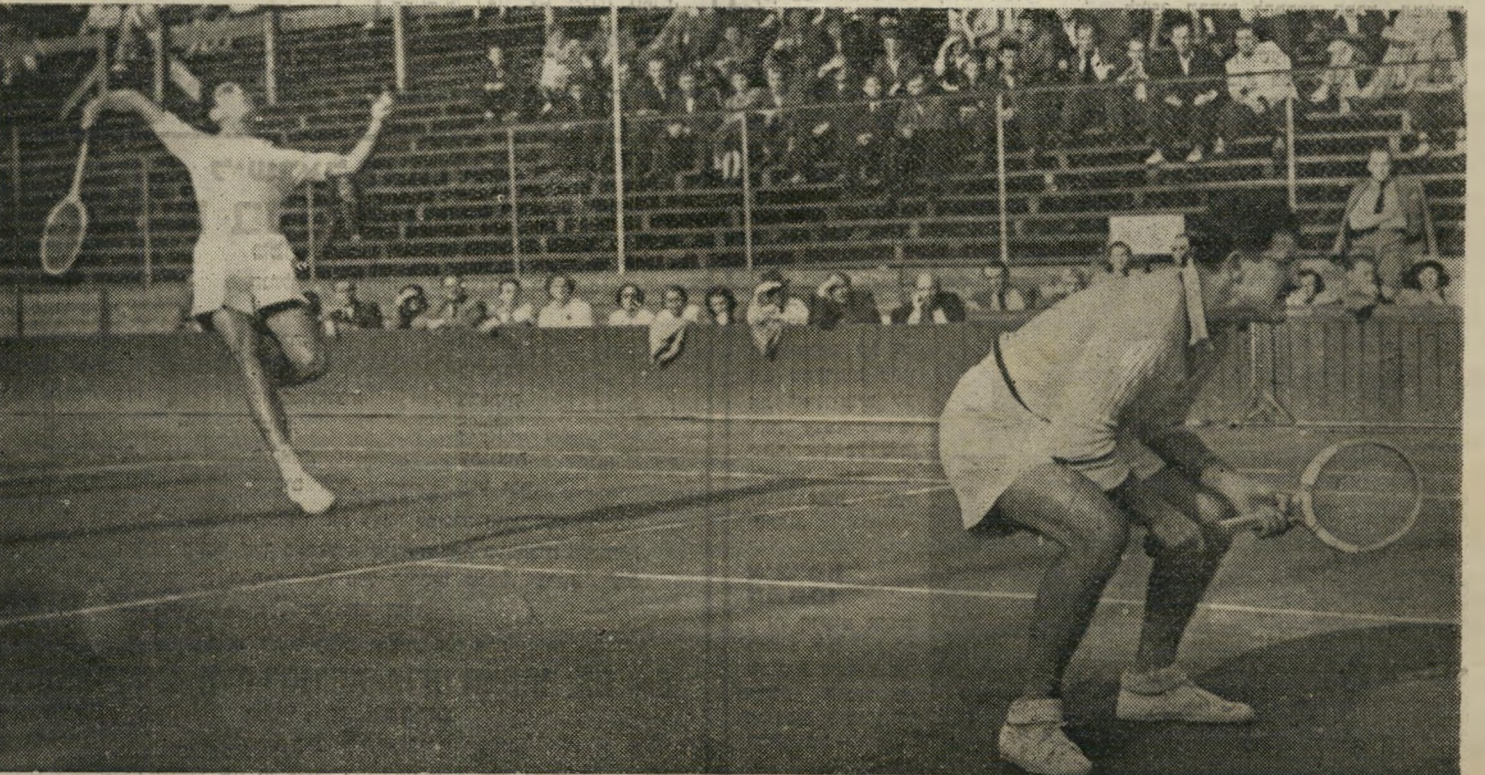

בונטמן "הורכין" חביב הקהל.

הקשה שעבר על קבוצת בית"ר תל-אביב בחדשים האחרונים, ושוב נתלכדו השורות, והנסיין שנעשה ע"י ההנהלה, לצרף לותיקי הקבוצה גם מספר צעירי ימים עלה יפה, ויש לקחת שקבוצה זו שוב תמצא את מקומה הנכון בליגה הראשונה.

בדקה האחרונה

המשחק עצמו היה מעניין מאד, והי קהל-הרב שעקב אחרי מהלכו היה עד למומנטים דרמטיים. מענין ששער הנצחון לטובת בית"ר הובקע ממש בדקה האחרונה של המשחק. אלכסנדר ארכסנדרוני

ההתחרות על גביע דיוויס באצטדיון הצבאי "ליגה" בוורשה - פינקלקראוט (מימין) זאריה וייס.

לפי החוקה האמריקאית מחוסנים הסנטורים מכל האשמות על הוצאת ריבה ועלילה, מותר להם להעליל על הזולת כאות נפשם. ואם מבקשים הם פרסומת זולה, הם משתמשים בזכות זו ביד רחבה (או בפה רחב).

מאקארטי הרפובליקאי טוען שאי-ציון מחויק במשרד החוץ האמריקאי חבורה של קומוניסטים סוכני מוסקבה, שהוא גרם במידת למפלה האמריקאית בסין — בקיצור, שהוא מוכר את אמריקה. הסנט ערך חקירה (הנמשכת זה כמה חדשים) שומע עדויות ועדויות שכנגד. התוצאה עד כה: אין שמץ של הוכחה לכל האשמותיו של הסנטור המכובד. אלא שזה כבר השיג את מטרתו, הוא הכתים את שמו של אי-ציון והפך גיבור-היום.

מדוע בחר דוקא באי-ציון לקר בן? מפני ששר-החוץ הוא החוליה החלשה בממשלה של טרומאן, אין לו עורף פוליטי כלשהו. שלושת קודמיו היו מחוסנים — הגנרל מארשל מפני שניצח במלחמה (שעה שהיה רמטכ"ל) וקורל האל וברנס מפני שהיו עסקני-מפלגה זריזים. אי-ציון הוא עורך-דין (בזמנו היה מזכירו של השופט ברנז' דיס) ועניני המפלגה אינם נהירים לו. התוצאה: על אף היותו מוכשר יותר מקודמיו עליו לעבור חקירות מדוקדות ומשפילות של הסינאט.

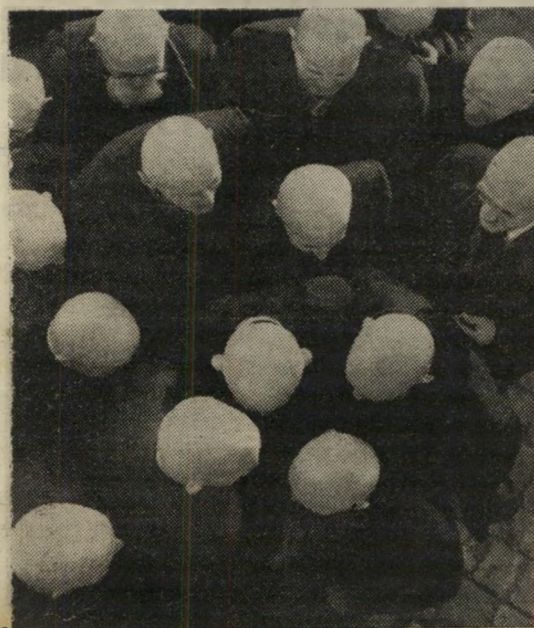
קוקא - קולה

מומחים באוריינס (בגרמניה הדרומית) לתעשית שעוני-הקיר המפורסמים קיבלו הומנות גדולות מחברה אמריקאית. התנאי: הציפור היוצאת מן ה"קופסה וקוראת כל שעה "קוקו" צריכה לקרוא "קוקא-קולה".

כעת מאמינים קבוצה של ששים תריס ב"קאבארטים של פאריס. האימון: לצווח "שתו קוקא-קולה".

אנעדן לקרחות

800 בעלי קרחות נענו בברלין למו"דעתה של חברת קולנוע שהיתה זקוקה ל-250 קרחים להסרת הסרט "המאה" ראדג'יה הסרביני". המתאר אדם שגילה דרך להצמחת שערות על ראשים קר-חיים. כדי לזכות בפרס של 1000 מארק, שהובטח לבעל הקרחת המבריקה ביותר, גילחו רבים מהברלינאים אף את השיערות המעטות ששרדו להם.

חיו של האישי האדום

אורחים ישראליים ששאבו את ידיעותיהם על האינדיאנים בעיקר מספרי-הנוער הידועים, היו מתאכזבים מן הסיים לוא ראו כיום את האינדיאנים בחייהם היומיומיים.

למעלה מ-400,000 אינדיאנים שרדו בארצות-הברית, ב"אזורים המוקצים" להם (אחרי שנגולו מהם בזה אחר זה, במשך דורות, כל האזורים הפוריים). ברובם המכריע הם חיים במצוקה העולה אף על מצוקת הכושים בארצות-הברית הדרומית.

השבת הגדול ביותר הוא שבט הנאבה, הכולל 50,000 נפש. אזורו של שבט זה גדול מכל שטחה של אנגליה — והוא עקר לחלוטין. למעלה משני שלישים של הנאבה הם אינם יודעים קרוא וכתוב. הכנסתו הממוצעת של הנאבה היא 6 ל"י לשנה (לעומת 333 ל"י לשנה — הכנסתם הממוצעת של כל אזרחי ארה"ב). השחפת, מחלות עינים ומחלות-ימין נפוצות מאד באזור, אשר רוב תושביו גם אינם יודעים אנגלית.

הנאבה הם באו לארצות-הברית מא-לאסקה, כמאה שנים לפני בואו של קולומבוס ליבשת. הם האינדיאנים היחידים שהתקיימו על עבודת-אדמה, אולם לפני 17 שנה צווח עליהם ממשלת השניגטון להפחית את מספר כבשיהם עד כדי מחצית, כדי לשמר את טיב הקרקע. מאז ירדה רמת-המחיה של הנאבה לנקודת-הרעב.

אינדיאנים מיליונרים

מצבם של הנאבה הוא אופיני לחי כל האינדיאנים בארצות-הברית, אך יש גם היוצאים מן הכלל. דוגמא מאלפת הם הציוקטאיים במדינת אוקלהומה (מצפון טקסס). גם אינדיאנים אלה גורשו בשעתם מכל האזורים הפוריים והוקצו להם שטחים עקרים. אלא שמאז נתגלה כי השטחים הם עקרים מפני שחבוים באדמה אוצרות עצומים של נפט. האינדיאנים החכירו את זכויותיהם על הנפט וניגנים כיום עם האזרחים העשירים ביותר במדינה. שבט קטן צבר רכוש של קרוב ל-300 מיליון דולר.

האינדיאנים חיים במשטר של חסות, הדומה במקצת למשטר הצבאי הקיים לגבי אזרחי ישראל המדברים ערבית. משרד מיוחד, הכפוף לשר-הפנים האמריקאי, אחראי להנהלת עניניהם של האינדיאנים. פקידיו שולטים על רכוש השבטים, מחליטין כיצד להשתמש בו ואף מסדירים או חיהם הפנימיים של האינדיאנים. על אף תביעותיהם של חוגים מתקדמים לחנך את האינדיאנים לקראת עצמאות רבה יותר, אין כל סימן שמשטר זה של אפטרופסות לבנה יסתיים.

אי-ציון המסכן

זה חרשים אחרים משמש לסנסציה שבועית עיקרית בעיתונות האמריקאית הסיכסוך המיוחל במינו בין שר-החוץ דין אי-ציון והסניטור מק-קארטי.

לרוי בראור, המפקח הכללי של חברת "קולומביה פיקצ'רס אינטרנשונל", ניו-יורק, לאירופה, אפריקה, והמזרח הקרוב והרחוק (משמאל) בא לבקור לישראל. הוא התרשם מאד מהשנויים שקרו בישראל. הוא רואה הפרש גדול מיום בקורו בפלשתינה לפני כמה שנים ומאחל הצלחה לארצנו.

מר אלברט מטלון המנהל הכללי של האחים מטלון, סוכני חברת "קולומביה" בישראל, קיבל אותו בשדה התעופה בלוד.

ביום השני 19.6.50

אולם "אסתר" נתניה

לפני צאתו לארה"ב

רטיטל לפסנתר

עמירם ריגאי

מכתבת: בן, כטהובן, שופן, דביוסי, שוברט. מנדלסון ושלום אהרוני כרטיסים: אצל "המירון" מול "אגד" ובערב הקונצרט עיי הקפה

מעוניין בחליפת מכתבים

עולה חדש מצ'כיה, שנה וחצי בארץ (בגיל 27) מעוניין בחליפת מכתבים. רצוי עם ילידת הארץ.

משה יעקובוביץ
ר' כ"א מס' 13, רמלה

ללמוד לרקוד?

רק אצל

הנס גוט

תל-אביב, רח' בן-יהודה 46

נפתח מחדש סניף בחולון
מול בית "פכף"

לישראל דרושים:

מומחים בכל הענפים של:-

הנדסה:	מסחר:	לימודים כלדיים:
אורחית בנין,	הנהלת חשבונות,	תעודת בגרות,
אדריכלות,	סנקטור,	עברית,
כריתות,	בכורת,	אנגלית,
מכונאות,	מזכירות,	ערבית,
חשמל, רדיו,	קורספונדציה,	צרפתית,
פלסטיקה,	בטוח,	כלכלה,
קומוניקציה,	בנקאות,	עיתונאות,
סקסטיל וכו',	פרסום וכו',	מדע וכו',

גם אתה תוכל עכשיו להבשיר את עצמך למשרה טובה ובטוחה ע"י לימוד בשעות הפנאי שלך באמצעות שיטת-הוראה במכתבים המיוחדת שלנו. לרשותך עומד מבחר של 750 קורסים שונים. שרותנו יעיל ומנוסה מאז 1927.

פנה או כתוב עבור תכנית חנם אל:

האזינום הבריטיים להנדסה ומדעי האסחד (מ.ח. הטע)

המנהל: א. זיסברוט

רחוב בן-יהודה 2, ת.ד. 1259, ירושלים,

שרי רוטשילד 15, תל-אביב, רח' הבנקים 5, חדר 3, חיפה.

בקורת: "הפנינה"

מסקיפו נתנה לנו בשנים האחרונות מספר סרטים משובחים: היא נתנה לנו גם צלם-אמן התופש מקום נכבד בראשה של רשימת צלמי הקולנוע בעולם: כונתנו לגבריאלי פיגוראה, צלם "הפנינה".

כי אם "הפנינה" הוא סרט טוב, כמעט גדול, יש לזקוף הרבה מגדולתו של פיגוראה, שקלט במצלמתו את יפי מולדתו, את רחבה, את שמשו ואת לילותיה.

ואנשיה?

פה נעוצה מגרעתו של הסרט: אין גיבוריו מדברים אלינו, אין הם ברורים ומובנים לנו. הם נשארים רחוקים. הבמאי דאג יותר מדי לצד האמנותי-קולנועי של הסרט, לצורה, ונח את הנשמה.

וחבל, כי הסיפור, בפשטותו, עלול היה לשמש רקע נהדר לסרט, כמו "גנבי האפנים" בהיפוך המצב.

שולח-פנינים מכסיקאי מוצא פנינת ענק. אנשי-בצע זורמים לגדול ממנו את הפנינה. הם רודפים אחריו ביערות ובמדברות. אולם הוא ניצל... לאחר ששילם מחיר יקר מאד.

פרדו ארמנדו, כרגיל, מושלם ושאר השחקנים עושים כמיטב יכולתם, מבלי שתהיה להם — כאמור — האפשרות לגתר מן הבד ישר אל לבותינו. למרות זאת — סרט משובח, שכדאי לראותו.

מרטין רומאניק

היה זה מיד לאחר שחרור צרפת. עיני הכל היו נשואות אל הקולנוע הצרפתי, שאף תחת מגף המשעבד הוציא יצירות העולות בהרבה על השיגרה ההולכיבודית. במוחות יצרנים צרפתים התבשלו אז רעיונות מענינים.

אחד מהם: להפגיש בסרט אחד את ג'אן גאבין ("מבט היגון") עם מר לינה דיטריך ("הרגלים"). לרקע פגישת שני הכוכבים המזדקנים נרקמה עלילת הרפתקאות בנלית שבבולית. מכשול אחר בהכנת הסרט: באמצע העבודה אל כספו של היצור, חויון נפרץ בתעשית הסרטים הצרפתיים.

למולנו, הבמאי, ג'ורג' לאקום, אינו נעדר כשרון. הוא השתדל והוציא מן החומר הדליל את מה שיכל; אם הסך

הכל רחוק מלהשביע רצון, אין זאת אשמתו.

העלילה? מרטין רומאניק (גאבין) נופל קרבן לקסמיה של הרפתקנית ל"דיטריך, כמובן, והסוף, כמו בכל סרט של גאבין, עצוב מאד.

הערה: הסרט צולם לפני שנים, כשהשמלה הגיעה עד הברכיים, הדבר מאפשר נוף בלתי-פוסק כמעט של הרג ליים הדיטריכיות: אחת ממעלותיו המעטות של "מרטין רומאניק".

אותו הקטע ממש ובמקומו מופיעה כחובת עברית שזה תכנה: "לאחר תלאות הגיעו הכמהים (המעפילים) למר לדת". במלים אחרות, סילוף גס וטפשי של העלילה בגלל חישובים שוביניסטיים ילדותיים.

אגב, הצנזורה המארוקנית חזרה בה מדרישתה לקיצוצים, היא הבינה, כפי הנראה, כמה מגוחך כל הענין.

סרטאי קארל דראייר, איש דנמארק

כוב הופ ב"ג'ינס העצוב" כסף לקופה.

שקט. תצלומים!

הצנזורה המארוקנית דרשה בשעתו כמה קיצוצים בסרט "מאנון" ("העולם הזה" 19.1.50). ביחוד התנגדה להראות כיצד מושמדת עד האיש האחרון שיי רת העולים היהודים במדבר. בשעתו לפגנו לרגישותה של הצנזורה באמירות הערבית.

היום עלינו לבקש את סליחתו של הביי הנכבד של מארוקו וחבר הצני זורים שלו. הצנזורה הנאורה שלנו בישי ראל החפשית היא רגישה שבעתיים.

לפי דרישתה קצצו מן הסרט את

אחה גרנדר עושה "חיים" בספרד. יש לה שם מחור בשם מריו קברה, המ" עיד על עצמו שהוא: (א) שחקן; הוא מופיע בסרט עם אחה; (ב) משורר; הוא כותב שירים לאחה. (ג) לוחם שור רים... פרנק סינטרה נפרד מאשתו, סס לספרד, הגיש לאחה במתנה ענק בשווי של 10,000 דולר. פרנקי המסכן.

"אביה של הכלה", זהו סרטה האחרון של אליובט טילור בו היא משחקת לצדו של ספנסר טריסי, האם, את... הכלה. כנראה שתפקיד זה הביא לה מול, והיא נישאה למיליונר צעיר בשם היל-טון. התחושה נערכה לפני חדש בהוליווד, ברוב פאר והדר.

ג'הון ברימור הצעיר, בנו של המאהב הגדול, מופיע בסרט צבעוני על המערב הפרוע. הדמיון בתוי הפנים הוא מפתיע. ובכשרון המשחק?

אגודת בעלי כתי הקולנוע באמריקה ערכה משאל מזור אך אופיני. "השמות המושכים ביותר כסף לקופה". והרי תוצאות המשאל, בלי הערות: בוב הופ, בינג קרוסבי, אבוט וקוסטלו, גרי קופר, קרי גרנט, בטי גרייבל, אסתר וילאמס, המפרי בוגרט, רוי רוגרט, ג'ין אוטרי.

סרטי השבוע

בטילת הכרך (ארה"ב) קומדיה מוסיקלית, אך לא משעשעת. הרקע: תככים פוליטיים בניו-יורק של סוף המאה הקודמת.

מנון (צרפת) הסרט, עיבוד מודרני של ספור מן המאה ה-18, הוא הכשלון הגדול של השנה. הכוכב הראשי, סטיל אוברי, ההצלחה הגדולה של השנה, קלוזו, המחבר-במאי ניסה להראות לנו את הגיהנום הנקרא העולם של ימינו בעיניו הרומנטיות של בן המאה שלפני אחרונה. הדבר, כמובן, אינו עולה יפה.

גנבי האפנים (איטליה) סרטו הגדול של דה-זיסקה, על פועל מחוסר עבודה המחפש את אפניו הגנובים ואת אחרו, ("העולם הזה" 6.58). הסמליות בסרט היא, מעבר ומעל לעלילה עצמה, יצירה לדורות.

הס חיים בלינה (ארה"ב) סרט גנגסטרים, אבל שונה בתכלית ממה שראינו עד כה. עשוי בטעם רב ובפשטות כזאת, שהקהל שלנו כלל לא שם אליו לב...

רחובות לארדו (ארה"ב) חויסקי... אקדחים... המערב הפרוע... צבעים "טבעיים"... משעשע למדי אם אתה אוהב סרטים מסוג זה.

"רחובות לארדו" אקדחים אינם יורים.

"הפנינה" השחקנים אינם מדברים.

"הארץ" וה...

אחרי שהמדור הספרותי של "הארץ" גמר "להרוג" כמה סופרים עד להצהרה על "פשיטת הרגל הגמורה" של הספרות העברית הצעירה, נפנתה מעט כדי לספול גם בספרי, "הצד השני של המטבע".

שלושה פשעים איזמים מוצא המבקר בספרי זה: ניבול-פה, פורנוגרפיה והתבמות בגללם אפסו המלים העבריות בפיו, והוא נאלץ להזדקק למונח גרמני (אינני יודע אם יש במונח זה ניבול-פה או לא).

ואני מודה בכל שלוש האשמות. כך, יש בספר ניבול-פה, פורנוגרפיה והתבמות, ולא במקרה ישנם. אין הם תכונות הספר, אלא תכונות הנושא אשר הספר בא לחשפו - המלחמה. גלוא היו המבקרים הנכבדים של הספיקת העברית הצעירה מנצלים את ההזדמנות לפני שנתיים ומתקברים מעט יותר לחזית, לא היתה עובדה איזמה זו נעלמת מעיניהם או ומפתיעה אותם כיום.

רצה או שזיש נקודות?

אולם המבקר כלל אינו מכחיש שהדברים דברי-אמת. להיפך, הוא מודה בכך. "מענינה של החברה אינן נעלמות ממנו שויות הכרחיות שיש בהן משום עיקומה של המסגרת", הוא מציין. "אולם היא מעלימה עין מהן כמנונה תחילה". והוא בא אלי בתוכחה: מדוע לא הסתפקתי בשלוש נקודות: במקום לפרט "ממשויות הכרחיות" אלה? ובאמת, מדוע לא? במקום רצה - שלוש נקודות. במקום מעשר-זוהעה - שלוש נקודות. במקום התערבות מינית - שלוש נקודות. והנה זה נעם, זה אינו מטריד את המצפון הבורגני, המוכן ליהנות מפרות הרצח, הזוהעה והשוד, אולם אינו רוצה שיוכיחו לו את הפרטים. זוהי שיטתה של החברה ההגונה ביישוב.

העורף וסגנון החזית

אלא שהצד השני של המטבע נכתב כולו למען מטרה ברורה אחת: לשבור את שיטת שלוש-הנקודות, וקריא לדב רים בשם - רצה בשם רצה. זוהי בשם זוהי. למען יעבור לכל (וגם ל"הארץ") החשק לעבור על פרשה זו שנית. כדי למנוע מאמרי הידד והתלהבות למלחמה מצד סופרים שאינם מכירים אותה או מתעלמים מזוועותיה. המוסכמים, הסילוף וחלומות-העורף בהם החליפה הספרות העברית (והמדור הספרותי של "הארץ" בכללה) את חזית האמת של הלוחמים בהיות.

"הצד השני של המטבע" לא נכתב כדי "לפתוח שלב חדש בספרות העברית", כדברי ידידי המבקר של "הארץ". אני אינני סופר. כתבתי כדי לגלות אמת. וסגנון-החזית הוא חלק בלתי-נפרד של אמת זו. בעיני יושבי-עורף זה הוא סגנון גם, ואולי כך הדבר, אבל בעיני איש-החזית והוי שפתי-דיבור שגרתית, זירגון מקצועי. מגוחך הוא לכתוב דיאלוג של חיילים פצועים בלשון בתור לוחם זקנות. סילוף כזה הוא הצעד הראשון בנתיב השקר ההופך רצה לגבורה, ושוד לחובה לאומית.

ספר הבא לתשוף את חזית הגוער העברית, אפשר לבקר אותו רק לאור אור זה חזיה, אם הצלית או נכשל - אפי שר לקבוע רק לאור המטרה שקבע לעצמו. למתוח עליו ביקורת בשם מושגים (גרמניים) מפני דור - אין זה ביקורת כי אם - שלוש נקודות.

מסופרות מפי המשתתפים עצמם, חומר להיסטוריון.

רעיון זה איננו חדש, וכבר הונהג בכמה מקרים דומים, וגם טוב הוא ביסודו, כל זמן שהמטרה עצמה נשמרת לפני עיני המבצעים. אבל לא נוכל לו מר כי המבצעים לא סטו מדרכם. ראשית: החוברות כתובות לקהל הרחב, ולא להיסטוריון או לחוקר. ומתוך כך באה שנית: אין החוברות חומר עובד דתי טהור ("יבש", אבל עדות נאמנה) כי אם משובץ בלטרסטיקה של כרוזות. כך פותחת החוברת הראשונה בדברי הערכה לאשר בנומן, החלל הראשון של אצ"ל מאז הכרוז המרד. ונשאלת של השאלה אם לא היה כדאי לחתור על לשון האזכרה הרגילה אצלנו, ולהניח במקום זאת לעובדות שתדברנה. תכופ לאזכרה זאת באים דבריו של מנחם בגין בצריכים להיות אקדמה לכל סדרת החוברות, ושוב תקעה הכותב ונכנס לתחום שאיננו שייך למקום. הקורא, המצפה לחומר עובדתי, איננו רוצה לקבל תחליף לו.

אך, תודה לאל, במהרה מגיעים לנו לעובדות עצמן, ואלה נמסרו בצורה נוחה. אולי יותר מדי פשוטה (הלשון פגומה בכמה מקומות), אבל מאפשרת גישה אובייקטיבית לכל בר דעת. החוברת הראשונה מוסרת את פרטי ההתקפות על משרדי מחלקת העליה, מס ההכנסה והבולשת בשנת 1944. הדברים נקראים במתיחות של סיפור בלשי, ומפי תיעים בפרטים שרוב הקוראים גם לא שיערום. כך, לדוגמה: חומר הנפץ הוכנס לבנין הבולשת ביפו בכניסה הראשית למרות משמר כבד של שני משוריינים וכמה עשרות שוטרים ונותן רים, ובלי כל התנגדות. בגלוי, ההתנגדות עם המשטרה באה רק כאשר נגזרה יחידת ההבטחה, אחרי שהוגנה חומר הנפץ על מקומו בשלום. דוגמה שניה: בחיפה לא היה לאצ"ל חדר בו יוכל להתאסף, ואת בקבוק החומצה צריך היה להעביר מתל אביב כמעט ברגע האחרון.

החוברת השניה מספרת על חטיבת הקצינים, שהיו צריכים לשמש בני תיבות לשני חברי אצ"ל שנדונו למתחם למחבואם של החטופים (ובאמת שלוש מהם שוחררו מחשש גילוי) ובאיון פשטות נעשה הדבר: לאור היום, תוך רחובות היום מאדם.

גם מתנגדי האצ"ל וגם אוהדיו, גם שונאי אלמות וגם המתפעלים ממנה, - כולם ילמדו מחוברות אלה. כמובן שיש להם קוראים האוהבים סיפור מה שהיה. אלא שעל העורכים לשמור על קו מסוים: דבקו בעובדות, ועברית נכונה לא תזיק.

שני הקצינים החטופים הארץ רעד.

שירת ההרט

אשר לך - אשר טיפחת - אשר אהבת - ישקע בעלטה. האם לא קרתה כזאת לבישהו, חיים? האם לא זה בדיוק היה גורלם של בני מולדתך? האם לא היו בתיהם לאורי וות? האין אתה רודה בהם ובכל אשר להם? אשר טיפחו אבד ואשר אהבו שקע בעלטה? ואתה צמא להפוך את בוסתניהם ל"שטח עברי" נטוש. "עורו כהה יתה, שערו מסולסל ושפתיו בשרניות. - ריחו שונה ולשונו אחרת." מי זה? עולה חדש? לא. זה הוא נבזה, שצריך להמיתו. זה הוא אויב.

גורל, גורל, גורל, אם חשים הם כלפיך אותו דבר, אל תאשים איש. ואם מחר תתרוצץ, אתה, בתעברת הזוהעה של מלחמה חדשה (והרי מי יודע היכן יהיה האל שהוא בדרך כלל, לצדם של הלגינות ומטוסי הדחף) וזכרת את הפתגם: רק התי ורצבוע זכאים ליהנות מן המלחמה.

ואל זה אל נשכת את התססה, ואת התעמלות הבוקר, שהקצין גורי חסיד נאמן להם, ואת התאור המתקק של כל הנפשות הפועלות "מצדנו" לעומת הנכזים שכנגד. אנחנו לבנים, והם - אכן, כבר מזמן חשדנו במשורריו כי אין הם חושבים. זה הדרך לפאשיזם.

מדע ההתחכמות

דב סדן (שטוק), גאליצאי שנון וזר טר, בעל חוש מפותח הבדיחה, הוא גם בעל זכרון בלתי מצוי. כמעט אין אדם שלא הכיר אישית, ואין ביניהם בין אישי הספרות היהודית המקומית אדם שלא הכיר אישית, ואין ביניהם אחד שלא ענינו עד כדי לאסוף ממנו או עליו אנקדוטים.

עתה זיכנו מל סדן בספר קערת צימוקים (הוצאת ניומן, 560 עמוד בהוצאה מהודרת), הכולל אנקדוטים בדיוק אלף ואחד במספר, מחיי היהודים, את כולם שמע מכלי ראשון, וכמעט כולם מצרף הוא הערות ומראי מקומות, כאלו היו דברי תורה להבדיל.

קובץ קובץ ושעמו, דרויאנוב לטעמי ושטוק לטעמי (דרך אבנר יש דמיון מסוים בסגנון, אלא שעדין תהיה אנו לטעמי של מה הקוראים נאספו בדרך חות שערקן בלשון היהודית, ואין להן כל טעם בלשונו? אכן, דרויאנוב היה צנוע יותר, ולא הפך את ספרו למדע, אבל היה גם ברזן יותר, ועשה את ספרו לנכס צבוי. מסופקים אנו אם יהיה זה גם גורלו של הספר "קערת צימוקים".

אמנות הטור

עם חיסולו של המשטר המנדטורי הוסר האיסור מעל פעולות ההתיגדות. היה ברור כי יבואו ספרי הזכרונות. התנאים ששררו בישראל בשנים תים הראשונות לקיומה (גיוסם של האנשים השותפים למאורעות, קשיים טכניים וגם מתיקות) לא באו וזם הזכרונות במדה המקוה, ורק עתה נוכל לצפות כי הרבה תעלומות תיגלנה ופסיפס המחתרות יצטרף לתמונה שלמה.

רעיון ספריות המרד (הוצאת שלח) הוא להוציא חוברות קטנות (עד עתה יצאו שתיים: "וכך הוחל המרד", 150 פ' והספוג קצינים בריטנים", 200 פ') שתהיינה דוקומנטאריהת ככל האפשר, ויא

עבר זמנו של הרפורטאז'ה הגיע זמנו של האפול. עבר זמנו של הרומן, והגיע זמנו של ההיסטוריון והמשורר. אנחנו מדברים על "מלחמות העצמאית". ומי לנו משורר כחיים גורי? הרי הוא משורר הפלמ"ח, ושיריו הם כאלו: שמחלקת החינוך תכלול איתם ברצון בתוכנית הלימוד של בתי הספר, מכל הזרמים.

עד עלות השחר, ורצאת הקיץ בוך המאוחד) הוא האפוס של מלחמת הנגב. וכדברי האפוס הקדמון "או ירו שריג לאבירים עם" - וגם סופו של הפסוק אינו נעדר מן הספר.

פתחורג בעמוד 67: "נעים למצריים! בהתלהבות גאתה בגלים סעורים, מוזיקצף, - אלוהים איתי רים! סעור יסעור המורת, ארמינות יתמוטטו. - אנחנו ממיינים את כותרות העתונים - ורגש חדוה

דב סדן

הנמו צחק.

שם מחנק לגרון, - קדימה! פלישת צבא הדרום החלה. הידד! הידד! גיניגיס. האן? אלכי סנדר הגדול? בה! ראו אותנו ראו את יגאל ואת הזקן ואת הנחומים. ואני בראש אנשי (רק מחלקה אחת עלובה ומתמרדות של מרוקאנים, אבל משש הדרום מכפילה פי אלף) כוכש את אמת היואר. כמעט.

חיים גורי הצטרף למערכה אחרי ההפוגה השניה, קצין לצבא סדיר, והוא אוהב את מה שהספיק לראות מן המלחמה, ואת הקרבות, אהבת רצה. השיר הפותח את הספר (הספר הוא כלאיים של שירה-בפרוזה ושירה-בחרוז) אומר בפרוש "אורשת לאש ולעופרת". כך, יבוא גם סיבוב שני. אדרבא, זה נהדר. "מה עלול לעמוד בשעור קומתה של השעה בה אתה טופח על שכם חיילים, לוחץ ידי אלמונים, מכרי כרי, שואג, משתולל. (זהב השלל מסני זר. הבו! הבו!) צרח! - צרח מלוא גרון!"

אבל "בסערת הקרב נגדעים הללו הניצבים נוכח העופרת. - ושמי שכרון הנצחונות עולה וגורף עמו את החפים (מפשע), כדרך שאמר השולטאן כשהתברר לו כי התיז, בטעות, את ראשו של אדם חף מפשע: "חבל, אבל את הנעשה אין להשיב." והעקר הוא כי "הצבא שמח. צבא הנגב לוהט. יבוא יום ויקום המשורר -"

הוא כבר קם, לדאבונו. ובטפוטי הביניים על העמים השמיים לא יכסו על "האוסר הרב" שחש המשורר במלחמה. "הם פלשו לארצך, קרעו מעליך שטחי אדמה רחבים, הם יאנסו - ואנחנו לא? -" בלי "אומנותיות" יהיו לאום לאורות! - כלבי מצרים אלה, מוכני השחין ומגונגי העגבת, ירדו בך ובכל

את חיים המכונה חולחול הכרותי אך השנה, כאשר באו הגוזים לגזו את 'עדר הצאן שלנו. וזה הדבר, אשר פעם בשנה בירח תמוז, בא לצאן יום גז. נדברו הרועים לגזו את צאנם במשותף. מדוע יעמול כל גזו לבדו, אם יתכן להתלכד? במלוכד נעשית העבודה יותר מהר, ובכלל — כאשר נפגשים הרועים, נעשה כבר שמה מאליה, הנה כיכין, ביום מן המימים בירח תמוז, שבו כל אדם נעשה קצת פולבול, נתאספו ובאו רועי הצאן ובראשם -- חולחול. נתאספו ובאו כל רועי המשקים מירדן ועד גלבוע, מהם צעירים שפרצופם פונוו חלקלק, ומהם ותיקים שדיוקן פניהם דומה לשל כבשה מטומטמת, הנודדים שנים בעקבי הצאן וסוחטים עם ערב חלב שמונני מן הפסמות המטוננות, אך הללו כהללו — דעתם עודנה נתונה לנעונוי עכוז של נערות צעירות, לס' פור ציובאת וצלית טלאים בני-יומם על מדורות וגחלים, כמנהג רועים ביום הגז.

זה החולחול, הריהו בחור בשנית העמידה, המשותף, הריהו בחור בשנית העמידה,

בבן 30, פרצוף מגיונגי, כדרך שכל צבר הריהו במקצת גם גינגי, וכפי שיתברר להלן, חולחול זה הריהו מר' יתיק הנוער בתלאביב, הזוכר עדיין את הכרמים שהשתרעו על החולות מבית העלמין הנושן והלאה צפונה עד לירקון, ואת חולות הסיליקט הישן, ואת כל מורי "לבנים" ברחוב אהרדעם זכור יזכור, החל ב"אוקשו" המנהל, "אגרא" המורה לאנגלית, את שיף זיל, שהיה מתגלח בוקר בוקר ומופיע לבית הספר בהילוך צבאי כיאור לחייל ששרת בגדוד העברי ואת טומשו יבדל לחיים... הקי צור, חולחול הוא אחד משלנו, שאתה יכול להתלחף עמו וכרונות, תוך כדי גזיות הכבשה, ולספר לו — יען כי רק הוא יבין — על קיוסק העץ של ויטמן הצולע, וכי הגזו של רובננקו היה לפניו הטוב בכל העיר, ועל טעמו של הפלאפל שמכר אותו תימני בעגלת תינוקות ליד תחנת "אגד" הישנה בש" דרות רוטשילד, ופתע תזכיר לו את בית-המרקחת בפנת נחלת-בימין אלנבי, בעוד החולות מכסים את המדרה, ואת השלט שהיה תלוי בחלון הראווה: "פה אפשר לשקול את השקל הציוני", וכי לפניו היינו מתרחצים מתחת לעמודי הקאזינו, בטרם היו חסקות וירקון וכי, הנה כזה הוא חולחול הגינגי, הזוכר הכל, ושהכל זוכרים אותו, חולחול מצ' כונת "שפאקי" — עד שהלך וקבר עש' מו בדין בין הכבשים מתחת להר הגל' בוע.

המעשה בחולחול מתחיל עוד בערב הקודם, שם בירדניה, וקרו הדברים כי חולחול קבל משה בחדרה של פנינה, היא פנינה רועי הצאן של ירדניה, ומרוב התרגשות, או שמא בשל שאר הדברים שקרו לו בו בלילה, כזאת או אחרת, חולחול השאיר במתכוון או שכה את נעליו בחדרה, ודוקא את נעלי המ' נוחה שלו, חומות הצבע וסוליות קרפ

על חולחול הגזו שהתארך בחדרה של פנינה הרועה ועל זוג נעלי-קרפ שהשאיר — עיניים בגו.

הם מביטים בחולחול, וזה מחשה וגזוז את הטליות בזו אחר זו.

עד שירדה השמש מקו הצהרים מערבה, והגיעה העת ללכת לחדר האוכל, לטעוד את סעודת הגזו המפור-סמת.

במתכוון באנו במאוחר, שלא לעורר קנאה בלב אלה שבעל-כרחם הם מולי-עטים בתפריטי-צנע", כידה הטובה של הטבחית -- כלומר, פעמים שבבוע קציר צת סלומון, פעם קציצת קשואים ופעם אחרת קציצת גבינה, ועוד מיני תפריטי ויצ'ו כגון אלו, כאשר שוקדים ללמד בקורסי השול המפורסמים, באותו בנין בסמטת בית-השואבה, וכאשר מגישים מן הבשר — משבת לשבת — מספר נתחים וקדיקקים, אתה בולעם בטרם הספקת להיון עיניך במראם.

אלא הפעם — חברה, תאמינו! אי-נני בודה בדיות להרגיז את קיבתכם. מילא, יין וכירה קרה, עוגות ביצים צהבהבות ופריכות, מלפפון חמוץ. אולם אותם מגשים ענקיים, המשמשים כרגיל "לסדר" הפסח, המלאים וגדושים עד אפס מקום בשוקי טליות וצלעותיהן, מהם אפויים, ומהם צלויים ומטוגנים, הר מתגבה של שוקים וחזות וצלעות,

להן, שכה את נעליו ובא אלינו בלע-דיהן.

הרועים הללו, מיד תדעו גלויות מה דעתי עליהם ועל עסקיהם — עבודתם משעממת ומלאכתם מסריחה, וזלתי יום אחד בשנה, הוא יום הגז, שבו הריני מצטרף אליהם מפני כמה וכמה סיבות, אשר הנכבדה שבהן הריהי סעודת הגז.

לא עדיין אל תבקשו כי אספר לכם אודות זו הסעודה, כיון שעוד אספיק לספר, ועוד איך! והלואי והייתם זה כים לטעום, ולא רק לראות!

אלא שקודם לאותה סעודה היינו גזו-זים בסככת הדיר, כל גזו עוקר את כבשתו על השולחן, עוקר רגלי הכבשה וקושר ראשה בשרשרת לשלחן, ומכאן ואילך מתחילים המגוזים לצצק והגזה נפשלת והולכת עד שהכבשה יוצאת מתחת ידי הגזו עירומה וצחה, גזוזה ומצומקת.

סתם אורח, הרואה לפניו כבשה וטליה, יעדיף את הטליה בשל נקינותה. כיון שכבשה צמרה מדובלת ועוקצים קוצניים דבוקים בו, ואילו צמר הטליה רך ומסולסל, — אלא שקשה לגזו טליה, הו — עסק מיגע הוא, שכל נבון מש-תמט הימנו.

אכן חולחול, אי פעם, הבטיח לגזו דוקא את הטליות, ומכאן ואילך כל פעם שנער הגוזים עוקר טליה, אומרים לו: "הב לחולחול את הטליה זו".

חולחול כבר יוצאת נשמתה, לאחר שגזו כעשרים טליות, ואולי מרה עליו נפשו בשל נעלי הקרפ ששכת בחדרה של פנינה? פנינה, זו הרועה הגאוה, שכל צעירי הרועים זוכרים לה את דמות שוקיה, חזות פניה ויפי חזה.

תוך כדי גזוזה, אומר חזאל מיוזע-אל: "הלואי והיו הנערות כולן ככבשה זו, שאתה משכיב אותה על גבה, עוקר רגליה ומניחה על השולחן, ואף שהיא מבעטת קצת ברגליה, היא נותנת לך בסופו של דבר לגזו את צמרה".

עוד חזאל מפליג בתשבחות ותשר-אות, והנה צצו הזאטוטים מן הגנון, כלקחת אפרוחים, ובראשם הגנת הס-מיניסיטיה.

מלאו את הדיר בקריאות ושאלות: "מה עושים לכבשים? ולמה? למה קושרים לכבשה את רגליה? ומדוע מספרים אותה במספרים?".

והגגנת, זו שאך יצאה מן הסמינר, כולה מולעטת בחזרת חינוך ופסיכר-לוגיה, כיון שחזאל פוצת פיו ומתחיל בהשוואות שלו, על הכבשה שמשכיבים אותה והיא נותנה, לעומת הנערות... היא ממחרת להסמיק ומסתלקת.

צלחות ממולאות לפני כל אוכל, ועד שאתה שולח ייך לתפוס בשוק שהוא כמחצית טלה, רכיך ופריך ואפוי וצלוי, משופר ומטוגן, ועל הכל אליות אפיות ומפולפלות בגמבא ופלפלין, ותערבות של כבד צלוי בבצל, מוח וסחול ושאר מאכלי קרביים — אשרי שראה ואשרי שטעם!

— אכול ושתה! אכול ושתה! בעי-צם זו שאתה אוזח מתנמק אתה בצנע ובכל אלה המלעיסים אותך קציצות סלומון ודג פילה.

קשה לחזור לדיר, אל גזו הצאן, לא-חר שטלה ומחצה מעיק תוך כרסך.

על-כל-פנים, עון שעה אחת, והרועים ימשיכו במסעם הגזוי. "מה יהא על נעלי?" אומר חולחול. "חבל על נעלי הקרפ". יצא הגזו המארח להביא את הגיפ של המשק.

"חולחול שמע גינגי" — אומר לו חזאל — "אולי נתחלף, הנח לי ואסע לירדניה, אנכי אביא לך את נעליך מאצל פנינה".

— "ארבא" עונה חולחול, "לך וסע. אני מוותר על התענוג הגדול". -- "ואני על התענוג הזה עדין איני מוותר".

עברה כשעה עד שחזרו. נכנס חזאל לדיר, והנעלים אלו נעלי הקרפ של חולחול, אינן בידינו. "גו, והיכן הנעלים?" שאל החול-חול. "האם מרוב התרגשות למראה של פנינה, שכחת לשאול על נעלי?"

האם מרוב התרגשות למראה של פנינה, שכחת אצלה את נעליך? "מה-קה חזאל את חולחול.

"העיקר!" אומר חולחול. "העיקר, שפנינה אינה יודעת מכלום. היא אומרת: יבוא חולחול ויחפש את נעליו, אכן יש דברים בגו..."

"שתלך לה!" נהם חולחול. "ממ' ורמא! שתלך לה בעקבות הנעלים המשווקות שלי". וסופו של דבר, נסע חולחול, והש-איר את נעליו אצל פנינה. מדוע? — אינני יודע. דו הוא. אלא שיש דברים בגו, כאשר אמר חזאל.

ג'ני באה לפסטיב (המשך מעמוד 12)

זני טורל, הזמרת הגדולה והמפור-סמת, שבאה השבוע לארץ, תשתתף אף היא בפסטיבל המוסיקלי (מלבד הופעות אחרות שהיא תערוך עם התזמורת ולבדה). זני טורל שביקרה כאן לפני שנה הקסימה את מאזיניה ולא רבים זכו להצלחה כזאת. היא הייתה הזמרת האורחת שהשיגה את השיתא במספר הקונצרטים שערכה בשבועות מספר (מכירה מלאה עד הכרטיס האחרון) ועד הקונצרט האחרון. זני טורל היא יהודיה מרוסיה שהגרה אחר המהפכה, והגיעה לשיא התהילה כזמרת באמריקה. ביחוד באופירה, "מטרופוליטן". לפני חיישיים ביקרה בארץ מורה דגולה לזמ' רה, הגברת אנא אל-טור, שערכה כאן קורסים למורים, וכן הופיעה עצמה ב"רסיטלים לדוגמא". אכן, זני טורל היא אחת התלמידות המצוינות של הא-ליטור וכאות הוקרה למורתה בחרה לה הזמרת הגדולה את שמה "טור-אל" שאינו אלא סידור הפוך של שם מורתה.

פסנתרים
מסירות ידועות - במחיר גדול
ופטרמן את יון, תיא, רח רשי 9

הבימה

יום ה' 15.6, מצ"ש 17.6 ויום א' 18.6
הצגת בכורה
"ב ק ק ה י מ י מ"
מאת חיים הוז. ההצגה: ש. פינקל

אהל

תיאטרון פועלי ישראל

אינקובטור על הסעף

מוצ"ש 17.6
יום א' 18.6

האופרה הישראלית

חיפה
יום חמישי 15.6, בשעה 9

תל אביב
יום שלישי 20.6, ב-8.30

בהשתתפות אדום דה-פיליפ (כרמון)
המנצח: מ. גולדינקין
כרטיסים:

חיפה: משרד תיאטרון גינצבורג;
תל-אביב - ביילין, אלנבי 67, טל' 5018

המפא"א

בעלי המיניסטר

יום ה' 15.6, ב' 6.45 וב' 9.15 "ציון"
ירושלים
מוצאי שבת 17.6
נהלל

לר-לה-לו - טאלפיש: חפץ

2 הצגות לערב 7.20, 9.45

אופנכך בתל-אביב...

סיפורי עודה חדש ב-7 תמונות
כרטיסים: בקופת "ישה חפץ"

הערב ב-8.30 בית-העם קרית-חיים

קולנוע

תל-אביב

- אופיר - מדם בובארי (4)
- אוריון - בת הרכילות (2)
- אסתר - תחת קורת גג אחד (3)
- מגדלור - בני קורסיקה

חיפה

אורה - היתומה העיוורת

ארמון - מאורת הנחשים.

הוצאת ספרים נ. טברסקי. חברה בע"מ

ספר חדש

יהושע בר-יוסף: בני המג'ד
מסיונרי האלחמה

תשעה סיפורים ומחזה
המחיר 600 פרוטה

יופ"ע בימים הפרובים

שמואל שוארץ: חמשים הדקות של קולה

סיפור פרשה אחת במלחמת השחרור
דברי הקדמה מאת אלוף יצחק שדה

ההפצה הראשית: סוכנות י. כרונפמן, רחוב צ'לנוב 2, תל-אביב

למדו אנגלית

בהדרכת מורים מדופלמים מאנגליה

בכית הספר הידוע לשפות, קדימה רחוב בן-יהודה, 74, תל-אביב.
ביום חמישי 15.6.50 נפתחים קורסים חדשים למתחילים.

(1) 4 עד 5 קורס אינטנסיבי (5 פעמים בשבוע);

(2) 11 עד 12 לפנה"צ (2 עד 3 פעמים בשבוע);

(3) 9 עד 10 בערב (2 פעמים בשבוע).
פרטים והרשמה משעה 5 עד 8 בערב (גם לקורסים בעברית ואנגלית למתחילים ולמתקדמים).

הכתובת: רחוב לילינבלום 12, ת"א / האחראי: מידד שיף / העורך: אורי אבנרי / המו"לים: אברהם גורדון ושלום כהן / דפוס מ. שהם תל-אביב.

מדריך התכניות

יום ראשון (18 ביוני)

7.45 קונצרט בוקר עם פרדי דורה (זמרה).

4.30 תזמורת שרות השידור עם ארי תור גלבון כמנצח ויצחק בלבס כבוגר (צ'לו) כסוליסט: יצירות לצימרמון, היידן, רוסל וקאסלה.

5.30 מעולם הקולנוע: סקירה על סרטים המוצגים בבתי קולנוע בתל אביב, חיפה וירושלים.

7.00 "התכנית לביטוח סוציאלי במדינה - מהי?" - שיחה מאת יצחק קוב, מנהל האגף לביטוח עממי.

8.45 "לילה-לו" מציג את "אופנבאך בתל-אביב" (במ"ו) - וידווף, מרטיקה - וילנסקי.

9.45 "שבועון מוסיקלי" הפעם: הגיגות למוסיקה יהודית (ראה מדור המוסיקה בגליון זה).

יום שני (19 ביוני)

7.45 קונצרט בוקר: אתל סמית (עוגב), מאלם הקונצ'רטים: קונצ'רטו לכנור לסטראבינסקי; סימפונייה - שומן; אקמה - דביוסי.

12.30 מבחר תקליטים חדשים.

1.00 לאן ללכת השבוע?

4.30 סונטה לצ'לו - גימס סימון.

5.00 הסימפונייה האיטלקית למנדלסון בניצוחו של ס. קוסביצקי.

5.30 "בעית הטוב והרע" - ד"ר א. ארזי.

8.45 הנס הורטיג מנגן בפסנתר את יצירותיו.

9.15 קטעים מהצגות של התיאטרונים הישראליים: "העיריה שלנו".

יום שלישי (20 ביוני)

7.45 קונצרט בוקר: פנינה ולצמן (פסנתר).

11.00 שעה באופרה: קטעים מתוך יצירות מאסנה, מסקאני, חלף פארי ומוטורגסקי.

1.00 תכנית כבקשתך למוסיקה קלאסית.

4.30 גוש חיים - הזמר הכושי.

5.30 דיברטימנטו לאלכסנדר טנסמן בביצוע סשה פרנס (כנור), ו. שוקן (ויולה), ר. קון (צ'לו) ומ. לוסטיג (פסנתר).

6.15 "בתי היוצר לנשמת האומה" - ש. דניאל.

8.45 פתיחת הפסטיבל המוסיקלי הראשון בישראל (העברה מירושלים). ארנסט בלון: "עבודת הקודש", בניצוח תזמורת ומקהלת "קול ישראל" ומקהלת בארות-יצחק, בניצוחו של קארל סלומון, עם יוסף בלומברג (בריטון) כסוליסט.

יום רביעי (21 ביוני)

11.00 יצירות קומפוזיטורים יהודים בגוף לה: שמאל ברבר, דריוס מילו, דוד דיאמנד, אלכסנדר חפריק.

4.30 מוסיקה לריקודים.

5.00 רביעייה לפסנתר וכלי מיתר לאנטוניו דבוריק בביצוע א. רייס, ש. מישורי, ג. רהר וי. מנזה.

6.15 מן המתרחש בארצות ערב - סקירה מאת רחמים מוצרי.

7.00 השכלה לעם (האקלים והאדם) - ד"ר אשבל.

9.00 התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוחו של ל. ברנשטיין עם זיני טורל ופ. גורין כסוליסטים: "רמיהו" לברנשטיין (במסגרת הגיגות המוסיקה - העברה מחיפה).

יום חמישי (22 ביוני)

7.45 קונצרט בוקר: סשה פרנס (כנור).

10.30 מוסיקה לשני פסנתרים.

11.00 מאלם הקונצ'רטים: מוסיקה קאמרית לארנסט בלון.

5.45 ספרי מופת - שיחה מאת יעקב פלישמן (האמנה החברתית של רוס).

8.00 תכנית לגונד"ע - שיחה רעים מאת סגן אלוף פרלמן.

9.00 תזמורת "קול ישראל" עם מרק לברי (מנצח) וברכה צפירה (סר ליסטית).

יום ששי (23 ביוני)

8.45 קונצרט בוקר: אנריקו קארוזו.

11.00 מוסיקה לבאלט (שופן, מאסנה, ביוה).

12.30 היצירה החביבה עליכם (במסגרת התכנית לבתי חולים).

4.15 קונצ'רטו לכנור - בטהובן; סימפונייה חמישית - בטהובן.

6.15 ניצול החופש הגדול להבראת הילד - ד"ר הדסה הימניץ.

7.45 השבוע בחיי התרבות - ד. ב. מלכין.

9.15 קונצרט ליל שבת: סימפונייה מס' 4 לגוסטב מאהלר.

שבת (24 ביוני)

9.00 שחרית לשבת - יצירות להנדל, מוצרט, מנדלסון, מסנה.

11.00 "טפילה" - פואמה סימפוניית לסיבליוס; קונצ'רטו מס' 1 לפסנתר - תר - ליסט; סימפונייה בשלשה פרקים - סטראבינסקי.

1.00 בעקבות הספר והספרות - מר סף ספרותי שבועי בעריכת נחום בנארי.

4.00 היצירה המוסיקלית בת זמננו: מילו, טנסמן, קסטל-גואבו טדסקי, טוך, שילקרט, סטראבינסקי, שינג'י ברג.

9.00 "סרנדה לאור הירח" - להקת כלי נשיפה (העברה מגן הקיריה בתל-אביב).

"גלית" הזר!

590 פרוטה

הקלמר האהוב חזר שוב!

להשיג בבתי-המסחר:
ד. דאוממן, תל-אביב
נחלת בנימין 52

מדיבו שוריק, ירושלים
"דעת" רח' הרצל 45, חיפה
דיקברניק את טאוב, חיפה
שער פלמר 4

תקליטים לספון אברהמסון תל-אביב רחוב בן-יהודה 9

פרטים שבועיים לפותרי התשבצים

ואלה הזוכים מבין פותרי תשבץ מס' 20:

(1) פתחיה בר-שביט, רחובות - "כלבת אש" לפסח בן-עמרם, כרך א' (הוצאת טברסקי).

(2) דורית רון, רמת גן, רחוב ארלוזורוב, בית שינג'י - "ספר אליפל" ליעקב כהן (הוצאת יהושע צ'צ'יק).

א.א.א. א.א.א. א.א.א.

"העובד" ו"העובד"
העובד והעובד

העובד והעובד:
העובד והעובד